

Položaj žena u suvremenom društvu: sociološko istraživanje stanovnika grada Splita

Akrap, Petra

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Split / Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:172:455524>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-15**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of humanities and social sciences](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

SVEUČILIŠTE U SPLITU
FILOZOFSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

POLOŽAJ ŽENA U SUVREMENOM DRUŠTVU: SOCIOLOŠKO
ISTRAŽIVANJE STANOVNIKA GRADA SPLITA

PETRA AKRAP

SPLIT, 2022.

**ODSJEK ZA SOCIOLOGIJU
JEDNOPREDMETNI STUDIJ SOCIOLOGIJE
DRUŠTVENE PROMJENE**

ZAVRŠNI RAD

**POLOŽAJ ŽENA U SUVREMENOM DRUŠTVU: SOCIOLOŠKO
ISTRAŽIVANJE STANOVNIKA GRADA SPLITA**

Mentorica:

izv. prof. dr. sc. Gorana Bandalović

Studentica:

Petra Akrap

Split, srpanj 2022.

Sadržaj:

UVOD.....	4
1. ŽENE KROZ POVIJEST.....	5
2. FEMINIZAM	6
3. ŽENE U OBITELJI.....	8
3.1. Uloga žene kao supruge	8
3.2. Uloga žene kao majka	9
4. ŽENE U PLAĆENOM RADU.....	10
4.1. Usklađivanje poslovnih i obiteljskih obveza	10
4.2. Rodna neravnopravnost na tržištu rada	11
5. ŽENE U OBRAZOVANJU	16
6. METODOLOŠKI I EMPIRIJSKI ASPEKTI ISTRAŽIVANJA.....	18
7. REZULTATI.....	20
7.1. Strukturalna obilježja ispitanika	20
7.2. Feminizam i položaj žene u društvu	23
7.3. Uloga žene u obitelji	30
7.4. Položaj žene na tržištu rada	37
7.5. Obrazovanje žena.....	41
8. ZAKLJUČAK	45
9. LITERATURA.....	46
10. METODOLOŠKA ARHIVA	48
10.1. Upitnik korišten u istraživanju.....	48
10.2. Protokol korišten u istraživanju	52
SAŽETAK	53
SUMMARY.....	54
BILJEŠKA O AUTORICI.....	55

UVOD

Početak dvadesetog stoljeća, žene su po prvi put pokazale kako su jednake muškarcima time što su preuzele mnoštvo muških poslova i zanimanja dok su muškarci bili na bojištu (Wollstonecraft, 1999). Naime, ovo se nije iskazalo kao dovoljan dokaz svijetu da žene zaslužuju biti tretirane kao i muškarci. Zbog toga je nastala potreba za borbom i protestom protiv nepravde i patrijarhalne tradicije koja je vladala svijetom. Već više od stoljeća, žene se bore za svoju ravnopravnost i slobodu na tržištu rada te u društvu općenito.

U ovom radu smo pokušale istražiti kakvo je javno mnijenje o položaju žena u suvremenom društvu te o utvrđivanju stavova stanovnika grada Splita.

Prvi dio rada tiče se teorijskog okvira u kojem se prikazuju kako je općenito bilo ženama kroz povijest, pa ćemo se isto tako osvrnuti na jedan od najznačajnijih pokreta kao što je feminizam. Zatim ćemo prikazati ženu u obitelji, isto tako i njene uloge u njoj, kao supruga i kao majka. Nadalje, dati će se uvid u to kako je ženama u plaćenom radu te kako usklađuju poslovne i obiteljske obveze, pa će biti riječi o rodnoj neravnopravnosti na tržištu rada. Za kraj ćemo spomenuti kroz što su žene prošle i koja je njihova uloga bila u obrazovanju.

Drugi dio rada odnosi se na metodološke aspekte rada. Objasnit će se predmet istraživanja, ciljevi, hipoteze, sudionici istraživanja, mjerni instrument te postupak provedbe istraživanja.

Zatim, u trećem dijelu rada prikazati će se interpretacija rezultata i rasprava, dok će se u četvrtom dijelu istaknuti zaključci koji su utemeljeni na rezultatima provedenog istraživanja.

U posljednjem poglavlju nalazi se popis literature, nakon čega slijedi metodološka arhiva koja sadrži anketni upitnik i protokol korišten u istraživanju. Na kraju rada nalazi se sažetak na hrvatskom i engleskom jeziku te bilješka o autorici.

1. ŽENE KROZ POVIJEST

Položaj žena u prošlosti i danas bitno se razlikuje. U prošlosti je taj položaj bio vrlo težak. Većinski je bilo prisutno mišljenje da je ženi mjesto kod kuće, te da su one te koje bi trebale odgajati djecu. One su imale dvostruku dužnost: morale su odgajati dijete, kao majka i kao otac. Žene se nisu pojavljivale ni u društvu, ni na ulici a nipošto ni u politici. Bez obzira na to kakve su različite ideje imale o tome kako poboljšati svoj položaj u društvu, te ideje nikada nisu bile izrealizirane. Vrlo je velika razlika u povijesti bila između muškarca i žene. Dok je jedna strana i precijenjena, druga je uvelike zanemarana. Dakako, bilo je žena koje nisu prihvaćale tu tako reć „mušku politiku“. Takve žene su isto tako htjele biti bogate, ili dapače baviti se politikom, no one su najčešće bile nazvane muškaračama. Ako je neka žena bila uspješna, onda je ona teško i mukotrpno došla do toga da to i bude. Takve žene su uvijek bile ismijavane i ponižavane te bi trebale stvarno biti uporne da bi dobile što žele. U velikom dijelu povijesti, ženama su bračne partnere birali roditelji. A ako se djevojke nisu udale do najčešće 15. godine života, onda se smatralo da ih nitko više neće ni htjeti. Isto tako slobodno kretanje žena na ulici nije bilo baš uvelike prihvatljivo. Zbog toga bi se žene posebno odijevale, na način da bi sakrile svaki dio svog tijela kako ih muški pogledi ne bi dostigli, što je i dalje prisutno i danas. Položaj žena postao je bolji nakon Prvog svjetskog rata. Na neki način im je rat pomogao da steknu pravo glasa. S time da je većina muškaraca trebala više godina provesti na bojištu, žene su trebale preuzesti mnoštvo muških poslova i zanimanja, te se naravno pokazalo kako su one zapravo jako dobre u tome i bile. To je ujedno i promijenilo način na koji su muškarci gledali žene. Prva zemlja u kojoj su žene dobile pravo glasa bila je Novi Zeland 1893. godine, dok su u Hrvatskoj dobile 1945. godine (Wollstonecraft, 1999).

2. FEMINIZAM

Feminizam je naziv za skupinu političkih pokreta kojima je cilj društvena, socijalna, politička i ekonomska ravnopravnost spolova, odnosno izjednačavanje prava žena s pravima muškaraca. O ženi, njezinu odnosu prema muškarcu, ulozi i položaju u društvu, njezinim pravima i dostojanstvu već od davnina govore religije, umjetnost, filozofija, politika i sl. U većini zapadnoeuropskih zemalja kulturnog naslijeđa žene i muškarci su načelno jednaki u pravima i dužnostima. Mnogi su uvjereni, posebno pripadnice feminističkih pokreta, da žene još uvijek imaju podređenu ulogu u društvu u kojem dominiraju muškarci (Mišić, 2005: 55). Ljudska priroda (bit) ostvaruje se svojstvima kojima se čovjek, kao živo biće i kao ljudska osoba, usavršava. To uključuje vitalne funkcije hranjenja i razmnožavanja; sposobnosti suživota s drugima, dijaloga, kulturnog i znanstvenog stvaralaštva itd. Sve navedeno podjednako pripada muškarcima i ženama, ali se različito ostvaruje. Prokreacija je fundamentalno djelovanje muškog i ženskog spola u jedinstvu i kao takvo pokazatelj i paradigma njihovih ostalih djelovanja. Na svim područjima muškarac i žena trebaju djelovati zajednički, uz pomoć svojih različitosti, kao jedno tijelo i jedna duša. Različitosti nisu dane da se bagateliziraju, nego da pomažu ostvarivanju bilo kojih ljudskih ciljeva. Više od stotinu godina feministički se pokreti bore za pravnu, društvenu i svaku drugu ravnopravnost s muškarcima, nastojeći vrednovati specifičan ženski identitet. U ekstremnijim feminističkim pokretima kritizira se i želi dokinuti svaki oblik muške dominacije i patrijarhalnoga društvenog ustroja koji je ženu prisilio na šutnju i tako joj dodijelio podređenu ulogu. Žena je, isto kao i muškarac, pozvana da izgrađuje povijest, da radi na potpunu ostvarenju svoje čovječnosti. Muškarac i žena pri tome sudjeluju u jednakoj mjeri, međusobno se upotpunjavajući (Mišić, 2005: 59).

Feminizam je značajno promijenio položaj žene u odnosu na status. Takav emancipacijski karakter feminizam je nastojao sačuvati kroz tri vala u kojima se pojavljivao. Uloga žene u društvu prije pojave feminističke ideologije bila je značajno izmijenjena. Značajno je promijenjen položaj žene u društvu. U prvom valu žene su ušle u javnu sferu i borile se za ravnopravnost zajedno s muškarcima. Postizanje pravne jednakosti u formalnom smislu nije značilo ni stvarnu jednakost. Ustaljene socijalne forme i društveno stvorene rodne uloge žene mijenjale su se mnogo teže. I upravo zbog tog razloga je započeo novi, drugi feministički val. Pod utjecajem postmoderne feminizam se u trećem valu isprepleo s rodnom ideologijom. To ga je udaljilo od njegova cilja koji je bio usmjeren na borbu protiv dominacije i ravnopravnosti. Vrlo naglašeno seksualiziranje žene u medijima pokazuje da društvo nije baš uvelike evoluiralo

u njihovu omalovažavanju. Možemo reći da takva agresivnost jasno sugerira da je feminizam proces stalne borbe, a ne ikakva konkretna pobjeda (Mihaljević, 2017: 150).

3. ŽENE U OBITELJI

Tijekom 19. i 20. stoljeća pod utjecajem industrijalizacije i građanskih revolucija nastaje "demokratski tip obitelji" u kojoj su muškarac i žena vjenčani. Novi ekonomski odnosi zahtijevaju uključivanje žena u proces rada izvan kuće, što rezultira smanjenjem autoriteta muškarca. U prošlosti su žene, odnosno majke, bile odgovorne za uzdržavanje obitelji kod kuće. One su se brinule za sve kućanske poslove te za primarni odgoj djece. Za razliku od muškaraca, koji su imali glavne uloge u društvu te se od njih nije nimalo očekivalo da rade ikakve poslove oko doma i obitelji, od žena se isključivo to očekivalo i ništa više, samo da budu majke i kućanice. Ovaj društveni status se izmjenio najviše kroz dvadeseto stoljeće gdje su žene krenule raditi „muške poslove“ umjesto muškaraca koji su išli u rat. Ovime se dokazalo da su žene više od običnih kućanica i odgajateljica. Danas se u društvu potiče ideja žene koja radi i zarađuje isto kao i muškarac te da oni oboje imaju podjednake odgovornosti po pitanju poslova oko doma te odgoja djece. Naime, ova ideja još uvijek ne prevladava svugdje, ali kako napreduje društvo i vrijeme, tako se sve lakše prihvaća ideja žene kao ravnopravne i poštene radnice, a ne samo kao supruge i majke (Lukaš, Puhanić, 2020: 298).

3.1. Uloga žene kao supruge

Supruga ili žena je izraz za ženskog bračnog druga odnosno članicu bračne zajednice. Žena se u većini društava udaje za muškarca, iako u državama koje priznaju istospolni brak njen bračni partner može biti i žena. Iako položaj žena u odnosu na muža, odnosno njena prava i obaveze, varira s obzirom na različite kulture i povijesne epohe, sve do modernog doba i pokreta za ravnopravnost spolova, je u formalnom smislu bio inferioran. Od žena se u tradicionalnim društvima očekuje da se brinu o odgajanju potomstva i održavanju domaćinstva. U suvremenom društvu više ne prevladava takvo razmišljanje. Dok se od žena očekuje da se brinu o mužu, isto se očekuje i od muškaraca, dok se prije očekivalo da će žena obavljati poslove za muža dok je on na poslu. Danas su češće situacije gdje su oba partnera zaposlena te moraju preuzeti zajedničku odgovornost u brizi o njihovom životu gdje oboje ulažu trud i obavljaju kućanske poslove. Današnja supruga više nije samo supruga već profesionalno angažirana na tržištu. U braku žena preuzima ulogu supruge. Zajedno odlučuju o rađanju i odgoju djece te poslovanju. Supružnici su dužni biti vjerni jedno drugome. Bračne kvalitete važnije su od partnerove percepcije pravedne raspodjele nego same podjele rada. Brak podrazumijeva zajedničku djelatnost na svim poslovima u jednom kućanstvu, od planiranja obitelji i djeteta, njihovog odgoja, gospodarstva, angažmana i napredovanja u struci, razvijanje

zajedničkih interesa partnera za bavljenje sportskim, kulturnim i društvenim aktivnostima (Lukaš, Puhanić, 2020: 295).

3.2. Uloga žene kao majka

Žena kao majka može obavljati dva tipa posla, nevidljivi neplaćeni rad u obitelji (kućanski poslovi, briga za članove obitelji i sl.) i plaćeni posao izvan obitelji. Neplaćeni rad rijetko donosi samopotvrđivanje, društveno priznanje ili mogućnost napredovanja, ali zato nezaposlene majke provode više vremena sa djecom. Zaposlene majke provode manje vremena sa svojom djecom, ali je često to vrijeme kvalitetnije provedeno. Majke svojoj djeci čitaju, pomažu u pisanju zadaće, igraju se s njima, a to pozitivno utječe na njihov razvoj. Roditeljstvo je iznimno odgovorna i zahtjevna životna uloga koja uključuje više aktivnosti odraslih koji se brinu o odgoju djece. Tradicionalno se roditeljstvo poistovjećuje s ulogom majčinstva, dok ga suvremeni pristup shvaća kao “ravnopravni partnerski odnos” Suvremeni roditelji suočavaju se sa zahtjevima posla koji su često u sukobu s obitelji, s nemogućnošću pružanja adekvatne skrbi. Zajedničkim roditeljstvom izbjegavaju se nepovoljni obiteljski odnosi nastali uslijed opterećenosti majke ili isključenosti oca jer žene znaju odnos muškarca i djece promatrati kao djelo ljubavi i brige i prema njima samima (Lukaš, Puhanić, 2020: 299).

Osim situacija gdje su oba roditelja prisutna i vode brigu o djeci, postoje naime i situacije gdje se roditelji moraju sami brinuti o djeci. Samohrani roditelji ili nepotpune obitelji uzrokovane su naglim društvenim promjenama, razvodima, ponovnim brakom i rođenjem izvanbračne djece. U ovom dijelu rada osvrnit ćemo se posebno na samohrane majke. U prošlosti se na samohrane majke gledalo sa sažaljenjem i ponekad sa prijezirom. Društvo je smatralo kako bi djeca trebala imati oba roditelja, a ne samo jednoga pa su često takve obitelji bile stigmatizirane. Danas je stigma prema samohranim majkama uvelike manja zbog šireg obrazovanja, modernizacije društva te pojave raznih feminističkih pokreta koji su se izborili sa prava žena kao majki i radnica. Naročito iz razloga što se neke majke moraju same brinuti o djeci, mora se uvesti potpuna ravnopravnost žene na tržištu rada kako bi one mogle adekvatno voditi brigu o zdravlju, sigurnosti i sreći djece, pa i o vlastitom zdravlju, sigurnosti i sreći (Lukaš, Puhanić, 2020: 299).

4. ŽENE U PLAĆENOM RADU

Sudjelovanje žena na globalnom tržištu, kao i vrste poslova koje žene rade, i dalje su važna odrednica u današnjem globalnom gospodarstvu. Različite i odvojene rodne uloge žena i muškaraca u obitelji, koje su prema patrijarhalnim modelima obiteljskih odnosa, olakšale eksploataciju ženskog rada izvan kuće. Rane analize ove rodne podjele rada temeljile su se na pretpostavci da su podjele između muških i ženskih rodni uloga prirodne i biološke. Kao rezultat ovih pretpostavki, pisane i nepisane politike rada bile su odgovorne za postavljanje žena i muškaraca u više zanimanja koja su se činila najprikladnijima. Ove rodne pretpostavke o radu kao i radnicima stvorile su rodne stereotipe o različitim klasama zanimanja na formalnom tržištu rada (Perry prema Galić, 2011: 26). Razvoj kulta "majčinstva", posebice od strane vjerskih institucija, veličao je žene kao majke i pridonio devalvaciji ženskog rada izvan kuće (Chant prema Galić, 2011: 26). Kao posljedica tih procesa oblikovana su tržišta rada upravo na temelju značenja odijeljenih sfera koje su doprinijele "orodnjavanju" rada u 20. stoljeću. Stvoren je i rodni jaz plaća koji je od početka počeo karakterizirati globalno tržište. Niže plaće u pravilu su dodjeljivane ženskom radu, dakako uz pretpostavke o ženskom mjestu u kući i potreba za povremenim ili fleksibilnim poslom, koje su žene stavile na određena nepovoljnija mjesta na plaćenom tržištu rada. Za vrijeme Drugog svjetskog rata žene su ušle u nova područja zanimanja koja su im prethodno bila nedostupna, koja su im bila nisko plaćena, osobito u uslužnim poslovima, a jaz plaća koji je tada nastao na tržištu rada ostao je do danas rodno karakterističan i ustrajan. Rod je postao važan čimbenik u ekonomskim procesima globalizacije. Ulazak žena u globalnu ekonomiju s kraja 20. i početka 21. stoljeća značajno je utjecao na feminizaciju rada diljem svijeta. Postavljanje nekih barijera u obliku rodnog jaza u plaćama, staklenih stropova itd (Hossfeld prema Galić, 2011: 26-27). Povećao se i jaz između visoko obrazovanih skupina žena posvećenih isključivo karijeri te onih koje balansiraju oko usklađivanja radnih i obiteljskih uloga; koje sudjeluju na tržištu rada primarno zbog nadopune kućnog budžeta (Galić, 2011: 26).

4.1. Usklađivanje poslovnih i obiteljskih obveza

Sve veće zapošljavanje izvan kuće je utjecalo i na mogućnosti usklađivanja radnih i obiteljskih obveza, te podjele rada u kući, premda žene i danas obavljaju glavninu kućanskih poslova. Neplaćeni rad u kući je, inače, iznimno značajan za ekonomiju. Još uvijek postoji predrasuda da se problem posao-obitelj postavlja kao "ženska stvar" Zagovornici usmjeravanja obitelji prema rodnim politikama preporučuju fleksibilne obiteljske politike koje idu u korist

zaposlenika, ali i tvrtki. Politika usmjerena na obitelj trebala bi svojim zaposlenicima omogućiti ispunjavanje profesionalnih i obiteljskih obveza. Istraživačica Lisa Harker ističe 4 glavne zadaće koje obiteljski usmjerena politika treba omogućiti svojim zaposlenicima (Harker prema Galić 2011: 40): 1. zadovoljavanje profesionalnih i obiteljskih obveza; 2. podupiranje rodne jednakosti i podjele obiteljskih obveza između muškaraca i žena; 3. odbacivanje diskriminacije, te primjenjivost na realne uvjete i potrebe zaposlenika; 4. uspostavljanje ravnoteže “nevidljivog ugovora” između potreba zaposlenika i poslodavaca. Najveći motivi “privlačnosti” ženske radne snage jesu potplaćenost ženskoga rada i manja očekivanja žena. Žene općenito obavljaju zanimanja više stručnosti za nižu plaću, uz veću nesigurnost u radu i slabije izgleda za poslovnu promociju prema vrhu. Ženski rad na tržištu nerijetko se smatra produženjem spolne podjele rada i u “javnoj” sferi na tradicionalno mušku proizvodnju i tradicionalno žensko održavanje društvenih odnosa, po uzoru na obiteljske odnose. Ženske vještine u komunikaciji i međuljudskim odnosima vrlo su prošireni kriteriji za zapošljavanje žena, bilo da se radi o području proizvodnih djelatnosti, uslužnog sektora, obrazovanja, medija itd. Ženska radna snaga spada u onu “fleksibilnu” u kojoj je koncentrirana glavina honorarnih, privremenih poslova, te “samozaposlenja”. Rad žena u Hrvatskoj također se još uvijek smatra “dodatkom” muškoj zaradi za obitelj, pa žene i dalje ostaju najodgovornije za kućanstvo, skrb i odgoj djece, kao i brigu o starijim članovima obitelji. U hrvatskom društvu ženski rad je također podcijenjen i potplaćen. Usprkos, međutim, inferiornim poslovima žene pokazuju veće zadovoljstvo radom na tržištu od muškaraca, što je socijalizacijska posljedica općenito nižih očekivanja žena, pa i onih na tržištu rada (Harker prema Galić, 2011: 40).

4.2. Rodna neravnopravnost na tržištu rada

Zakon o ravnopravnosti spolova jamči da su žene i muškarci podjednako prisutni u svim područjima javnog i privatnog života. Međutim, prepreke napredovanju i zapošljavanju, niže plaće i spolna diskriminacija pojavljuju se u gotovo svakom aspektu djelovanja žena. Zakon ne jamči jednak status, jednake mogućnosti za ostvarivanje svih prava, kao ni jednaku korist od postignutih rezultata. Žene čine preko 30% radne snage u svijetu, a za to primaju samo 10% ukupnog svjetskog prihoda i vlasnice su 1% svjetskog posjeda. Prema podacima Hrvatskog zavoda za statistiku žene su obrazovanije od muškaraca, a unatoč tome primaju manje plaće za jednak rad te su značajno manje zastupljene na vodećim menadžerskim funkcijama. Europska Unija je 2011. godine uvela Dan jednakih plaća koji se obilježava u svim zemljama članicama, a cilj obilježavanja je skretanje pozornosti poslodavaca i javnosti na spolnu diskriminaciju pri

plaćanju ljudskih resursa, bez obzira na granu gospodarstva i radno mjesto. Prema Eurostatu, godišnje plaće žena u Europskoj uniji manje su za 16,3% od iznosa koji zarađuju muškarci. Žena mora raditi 60 dana duže u godini da bi ostvarila prihod muškog kolege na istom poslu. Nesposobnost za rad utječe na visinu prihoda, egzistenciju pojedinca i obitelji o kojoj ovise (Burušić Barčan, 2021: 37).

Rod oblikuje mogućnosti zapošljavanja, iskustva i plaće žena i muškaraca u suvremenom društvu. Činjenica da žene u prosjeku zarađuju manje od muškaraca za svoj rad pridonosi nerazmjerno visokoj razini siromaštva u kućanstvima koje vode žene (Dunn i Skaggs prema Galić, 2011:27). Žene iskušavaju siromaštvo u puno više razina nego muškarci (Thibos, Lavin-Loucks i Martin prema Galić, 2011: 28). Uz rastuću ekonomsku globalizaciju, žene su uključene u globalnu ekonomiju kao izvor jeftine radne snage. Feminizacija globalnog tržišta odražava priljev žena na slabo plaćene poslove, kao i promjenu kvalitete zaposlenja općenito. Posljedica feminizacije rada je feminiziranost siromaštva, situacija u kojoj žene predstavljaju povećani udio siromašnih kako u razvijenom svijetu tako i u zemljama u razvoju (Hossfeld prema Galić, 2011: 28). S druge strane, iako je participacija ženske radne snage bitno povećana, njihova participacija na tržištu rada nije praćena reduciranjem očekivanja u pogledu brige za djecu i odgovornosti za kuću (Perrons, Fagan, McDowell i sur. prema Galić, 2011: 28). Između 60% i 70% siromašnih u svijetu čine žene. Ženski rad je stoga okarakteriziran kao dvosjekli mač. Žene se suočavaju s nižim plaćama, osjetljivim sudjelovanjem na tržištu rada, a istodobno se suočavaju sa zahtjevima obiteljskog života (Barnett, Chisvo, Katzamira i sur. prema Galić, 2011: 28). Dok stvarna definicija siromaštva implicira nesposobnost da se ostvare temeljne potrebe, odjeća ili sklonište, biti siromašan također implicira i nedostatak izbora, uskraćivanje šansi životnih dobara i konačno nedostatak nade. Stoga je feminizacija globalnog tržišta rada na mnogo načina povećala postojeće nejednakosti između muškaraca i žena u društvu (Thibos, Lavin-Loucks i Martin prema Galić, 2011: 28).

Žene su nedovoljno zastupljene na višim razinama rada, a razlika u plaćama među spolovima i dalje je prisutna. U neoliberalnim ekonomijama kao što su Velika Britanija i Sjedinjene Države, intenziviranje poslova i povećani pritisci u karijeri čine poslove u karijeri još problematičnijim za njegovatelje, koje su obično žene. Manje je vjerojatno da će žene uspjeti u organizacijskoj i profesionalnoj strukturi od muškaraca. Žene su također bile sklonije tome da rade skraćeno radno vrijeme i sklonije su pauzama od posla, osobito na nekim tržištima rada, kao što je britansko (Crompton i Brockman prema Galić, 2011:31-32). Duljina vremena koje žene provode na službenom tržištu rada dijelom objašnjava niži status žena. Taj fenomen

poznat je kao “stakleni strop” (Prijić-Samardžija i Holjeva prema Galić, 2011: 32). To je fenomen po kojem su žene praćene u poziciji zanimanja tako da imaju ograničene šanse za napredovanje ili im se postavljaju teške prepreke na tom putu (Perry prema Galić, 2011: 32).

Rodni sustav društvenih praksi temelji se na rodnoj raznolikosti. Društvene prakse koje tvore djeluju na individualnoj razini, ali također oblikuju društvene odnose kao i obrasce društvenih skupina. Promjene u radu i obitelji daju poticaj promjenama u odnosima među spolovima. Kao što se mijenjaju životi žena i muškaraca, mijenjaju se i odnosi na tržištu rada i u obitelji (Wharton prema Galić, 2011: 32-33).

Rodna podjela rada odnosi se na “proces kroz koji se određeni posao pripisuje rodu”. Takva je podjela jedan od najčešće utemeljenih načina na koji se spolne/rodne razlike izražavaju u društvenim institucijama. Na početku 21. stoljeća, kategorija spol/rod nastavlja bivati ključnom odrednicom temeljem koje se određeni poslovi dijele i pripisuju. Smatra se da se izvori spolne podjele rada nalaze u različitim reprodukcijским sposobnostima žena i muškaraca. Žene su kroz povijest bile primarno odgovorne za brigu o djeci. Ovisnost djece o majčinoj skrbi oblikovala je vrstu posla koji je žena u dalekoj povijesti ljudskog roda mogla obavljati. Nasuprot tome, neopterećenost muškaraca porođajnim procesom i veća fizička snaga prosječnog muškarca učinili su ih pogodnijima za druge vrste aktivnosti (Wharton prema Galić, 2011: 33).

Kada opstanak obitelji manje ovisi o ženskom radu nego o radu muškaraca, niži je i društveni status žena. Žene i muškarci su socijalno ravnopravniji u onim društvima u kojima je vrijednost njihovog rada sličnija, odnosno gdje postoje manja odstupanja u vrijednostima tog rada. Čak i danas nakon ogromnih društvenih promjena koje su kroz povijest društvenih odnosa proživjele rodne grupe, na početku drugog milenija žene i muškarci nastavljaju obavljati različite vrste posla, na različite načine se njihov rad vrednuje, a razlike u plaćama su svugdje prisutne (Castells prema Galić, 2011: 34). Pristupi zapošljavanju također se razlikuju, nerijetko uzrokujući i rodne diskriminacije prilikom zapošljavanja. Najvažnija promjena koja se dogodila u moderno doba bila je priroda samog posla i geografska odvojenost radnog i obiteljskog života. Način života određivale su različite rodne uloge koje su organizirane na temelju rodne/rodne podjele rada u domu. Čak i unutar istog zanimanja, žene i muškarci su bili zaposleni na različitim poslovima na tržištu rada (Galić, 2011: 34).

Podjela rodnih uloga i radnog vremena u neoliberalnoj globalnoj ekonomiji svjedoči o dramatičnim promjenama koje se događaju u organizaciji i strukturi obiteljskih životnih

obrazaca. Dominacija sektora usluga na globalnom gospodarskom tržištu ukazuje na to da je plaćeni rad sve više feminiziran i fleksibilniji, dok obiteljski stilovi života postaju sve raznolikiji (Perrons i sur. prema Galić, 2011: 35). U tom smislu već je postalo očito da su promijenjeni oblici tržišta rada uvjetovali i promijenjene strukture obitelji tako da je značaj modela nekada tradicionalne obitelji dominantnog muškarca hranitelja a žene njegovateljice, koji je bio vodeći sve do sredine 20. stoljeća, značajno oslabio i u Europi i SAD-u te kao takav nepovratno otišao u zamišljeni prostor povijesti. Novi ekonomski modeli rada koji su uvjetovali promjene radnih i životnih uvjeta nisu nadomjestili manjak deficita brige, njege za koji su u tradicionalnom modelu bile zadužene žene u kućanstvu (Nestić prema Galić, 2011: 35). U nekim zemljama, kao što je Velika Britanija, rodne razlike u plaćama favoriziraju poslove s nepunim radnim vremenom koji su nesigurni i privremeni te ne dopuštaju nikakva unapređenja. Feministice i kritičarke otkrile su da je prevelika zastupljenost žena u određenim zanimanjima i profesijama sustavni učinak rodne orijentacije žena kroz obrazovni sustav. Žene se kanaliziraju u rodno tipizirana zanimanja i uloge od strane poslodavaca, opet prema modelima tradicionalnih rodni uloga. Posljedice ovih dimenzija profesionalne diskriminacije također utječu na potencijal zarade, profesionalnu mobilnost i opći ugled zanimanja (Perry prema Galić, 2011: 35-36).

Plaćeni rad za žene na tržištu rada jedan je od oblika društvenih odnosa u javnoj sferi patrijarhata (Walby prema Galić, 2011: 39). U toj javnoj sferi glavna patrijarhalna strategija je rodna segregacija zanimanja, subordinacija i slabija mogućnost napredovanja u struci. Rodni odnosi u zapošljavanju u praksi se odvijaju u pravilu kroz rodne pokazatelje (Galić i Nikodem prema Galić, 2011: 39). Žene su još uvijek slabije plaćene u svim područjima djelatnosti u RH, osim u rudarstvu i građevinarstvu, gdje je inače manje žena ili su prisutne isključivo one visokoobrazovane (DZS prema Galić, 2011: 39). Žene zarađuju manje jer ih je i tržište kroz povijest tretiralo kao privremene i dopunske radnike, obezvrjeđivalo njihov rad i držalo njihove niske plaće dovoljnima za njih kao žene-radnice. Napori da se adresira pitanje diskriminacije rezultirali su promjenom zakonodavstva i podizanjem svijesti, premda ženske plaće širom svijeta i danas ostaju i dalje niže od muških. Većina ženskih radnica i dalje su segregirane u određenim tipovima zanimanja po uzoru na ženske uloge u kući i obitelji (odgoj i obrazovanje, medicinska i socijalna skrb, čistačice, kuharice, uslužne djelatnosti itd.), u kojima ili nema muških radnika s kojima bi se mogle uspoređivati ili ih je vrlo malo. Žene se sve više zapošljavaju i kao "honorarne" zaposlenice, što omogućuje poslodavcima puno veću fleksibilnost, a zaposlenicama nudi nesigurnost i male mogućnosti napredovanja u karijeri.

Honorarne poslove su u pravilu više prisiljene prihvaćati žene, budući da su upravo žene te koje usklađuju obveze kuće i posla, dok muškarci, općenito gledano, ne preuzimaju primarnu odgovornost za odgoj djece (Giddens prema Galić, 2011: 40).

5. ŽENE U OBRAZOVANJU

Mnogo mladih žena u razvijenim zemljama ima korist od novog scenarija mogućnosti odabira koje rad i život pruža, za razliku od starijih žena koje su odrasle bez ideje o izboru odabira načina života. Mnogi se mladi odlučuju za viši stupanj obrazovanja i nastoje ostati uz roditelje (Damjanić, 2014: 32).

Pad autoritarnih režima i tranzicija ka kapitalističkom političkom i gospodarskom okruženju u kasnim 1980-ima i početkom 1990-ih utjecali su na demografske pokazatelje. U razdoblju ekonomske transformacije i procesa globalizacije javlja se potreba za kontinuiranim stručnim usavršavanjem i ulaganjem u ljudski kapital. U to vrijeme, ali i danas, mlade žene provode više vremena u obrazovnom sustavu nego prethodne generacije. Kada odgađa rođenje prvog djeteta, zbog produljenog školovanja, povećavaju se šanse žene za bolje plaćen posao, stjecanje poslovnih vještina i iskustva (Čipin, 2011: 25).

Posljednjih nekoliko desetljeća došlo je do promjene obrazovne strukture stanovništva u odnosu na onu šezdesetih godina prošlog stoljeća. Dok su prije žene većinski vodile brigu samo oko doma, danas su žene uključene u globalno tržište rada i time se javlja želja i potreba za većim obrazovanjem. Sve veći udio žena u visokoškolskom obrazovanju izravno odgađa rođenje njihova prvog djeteta u zamjenu za sigurniji položaj i budućnost na tržištu rada. Nesumnjivo je da je prilično teško spojiti redovito školovanje i roditeljstvo. Pozicioniranje na poslu i njegova stabilnost te postizanje relativno zadovoljavajućeg životnog standarda važan je preduvjet za sve veći broj žena. Bolje obrazovana žena ima veće oportunitetne troškove i odgađa porod dok ga ne stekne na poslu (Čipin, 2011: 26).

U današnje vrijeme općeprihvaćen je novi način života gdje su žene prisutne na tržištu rada, raste stupanj obrazovanosti žena, ali i mogućnosti koje se ženama pružaju. Visokoobrazovane žene su kategorija ispitanika za koju ne postoji pravilo. Namjere plodnosti i željeni broj djece znatno se razlikuju u svakoj od njih. Značajan faktor u odluci o roditeljstvu je i socio-ekonomska situacija. Primijećeno je da odluke o rastućem roditeljstvu imaju tendenciju rasti s rastom obrazovanja pojedinca. U Hrvatskoj se povećava broj visokoobrazovanih osoba. Porast je prvenstveno potaknut većim sudjelovanjem ženske populacije u obrazovnom sustavu. Udio žena koje su upisale i diplomirale na visokoškolskoj ustanovi u posljednjih 20 godina premašio je udio muškaraca. Porast udjela žena u visokom obrazovanju u Hrvatskoj neminovno utječe na odgađanje majčinstva kao posljedicu dugog školovanja. Povećan je i udio žena među magistrima, liječnicima i sveučilišnim specijalistima. To nije samo posljedica odgađanja

rađanja od strane visoko obrazovanih žena, već se povećava za sve obrazovne skupine (Damjanić, 2014: 34).

6. METODOLOŠKI I EMPIRIJSKI ASPEKTI ISTRAŽIVANJA

Predmet istraživanja je javno mjenje o položaju žena u suvremenom društvu stanovnika grada Splita. Konceptualna shema istraživanja prikazuje odnos glavnih istraživačkih varijabli i njihovih indikatora (Vidi sliku 1). Temeljni cilj istraživanja bio je utvrditi stavove stanovnika grada Splita o ulozi žene u suvremenom društvu. Posebni ciljevi istraživanja odnose se na ispitivanje razlika u stavovima sudionika s obzirom na njihovu dobnu skupinu, spol i postignuto obrazovanje. Postavljene su i određene hipoteze koje se u ovom radu žele ispitati, a one su sljedeće:

H1 - Sudionici mlađih dobnih skupina su aktivniji u feminističkim pokretima i razmišljanjima, nego li sudionici starijih dobnih skupina.

H2 - Sudionici više smatraju da žene moraju imati veću ulogu u kućanstvu i obitelji, nego li sudionice.

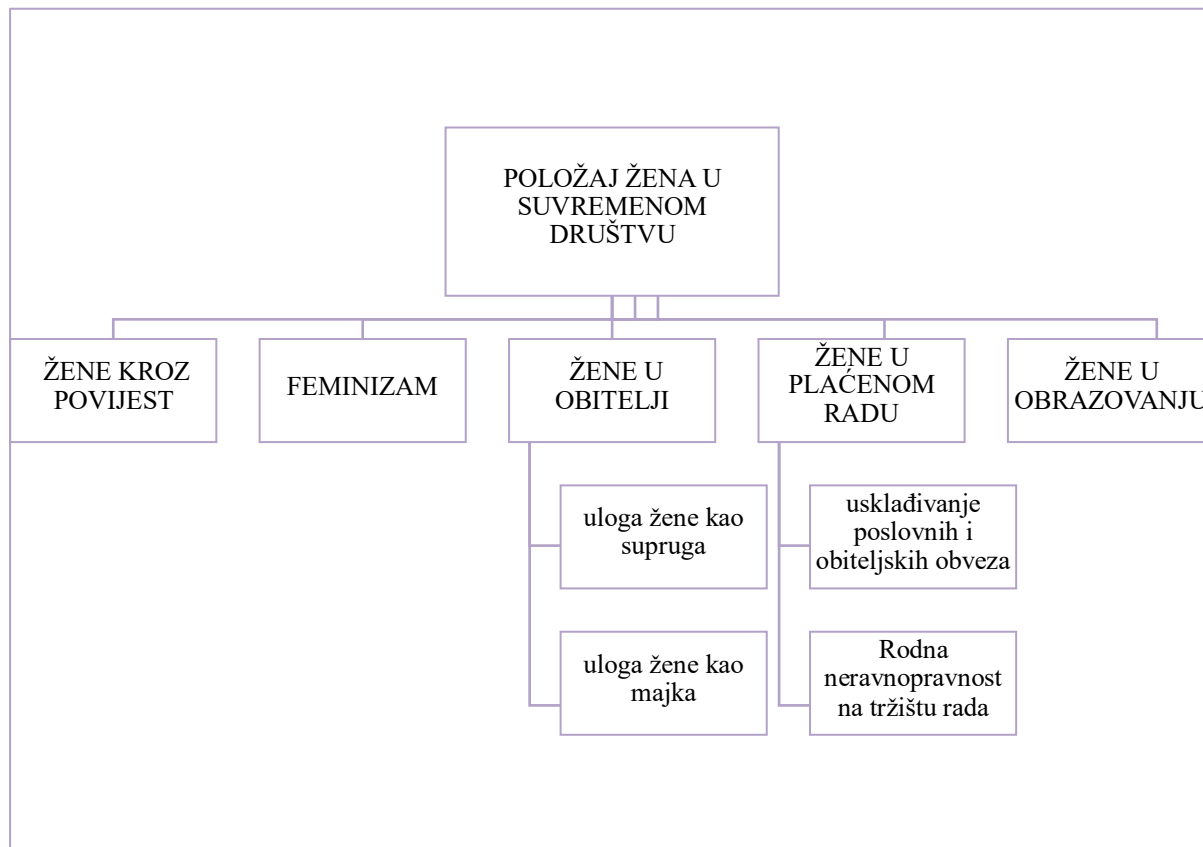
H3 - Sudionici sa većim stupnjem obrazovanja smatraju da žene nisu ravnopravne muškarcima na tržištu rada, nego li sudionici sa manjim stupnjem obrazovanja.

H4 - Sudionici smatraju da ima više žena sa visokim stupnjem obrazovanja nego li muškaraca.

U istraživanju su sudjelovale osobe od 18-65 godina, koje imaju mjesto prebivališta na području grada Splita i okolice. Ukupan uzorak čini 300 (N=300) sudionika koji su odabrani zbog pogodnosti, odnosno lakše dostupnosti. Podaci koji su korišteni u ovom istraživanju prikupljeni su na prigodnom uzorku putem online ankete. Metoda anketiranja je postupak kojim se na temelju anketnog upitnika prikupljaju i istražuju podaci, informacije, stavovi i mišljenja o predmetu istraživanja (Čekić, 1999: 73). On-line anketa je anketa koja se sastoji od jednog ili većeg broja pitanja postavljena na internet stranice i ispunjava se prema navođenju sudionika s ciljem da se u određenom vremenu ispita mišljenje javnosti o nekoj temi (Zelenika, 2000: 367). Pitanja su jednostavna, kratka i jasna s varijantom ponuđenih odgovora. Ova je metoda pouzdana u tolikoj mjeri koliko su pouzdane informacije prikupljene tom metodom (Čekić, 1999: 73).

Anketa je konstruirana pomoću Google Obrasca. Sudjelovanje u anketiranju bilo je anonimno i dobrovoljno, a sudionici su zamoljeni za suradnju i pažljivo ispunjavanje upitnika uz napomenu da odgovaraju iskreno. Upitnik je dijeljen na društvenim mrežama, slane e-mailom i društvenim platformama, studentskim i drugim udrugama.

Slika 1. *Konceptualizacija*

7. REZULTATI

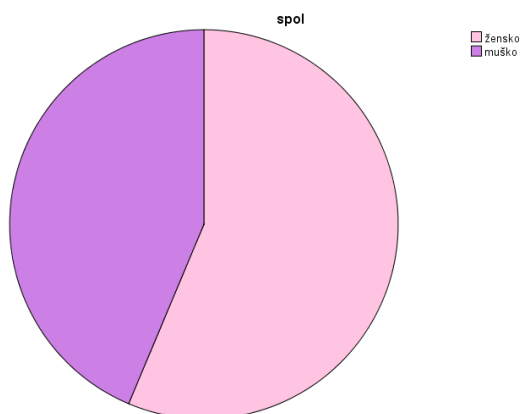
7.1. Strukturalna obilježja ispitanika

Od ukupno 300 sudionika koji su sudjelovali u istraživanju, 43,7% je bilo muškog spola i 56,3% ženskog spola (vidi tablični i grafički prikaz 1). Od pet dobnih skupina koje je ovo istraživanje obuhvatilo, 27,3% sudionika pripada dobnoj skupini od 18-24 godine, 36,3% nalazi se u skupini od 25-34, 28,0% sudionika upada u treću skupinu od 35-49 godine, zatim u četvrtu skupinu od 50-59 godina spada 6,3% sudionika, dok je u najmanjoj distribuciji (2,0%) onih koji spadaju u dobnu skupinu od 60-65 godina (vidi tablični i grafički prikaz 2).

Tablični prikaz 1. *Spol*

<i>Spol</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
žensko	169	56,3
muško	131	43,7
ukupno	300	100,0

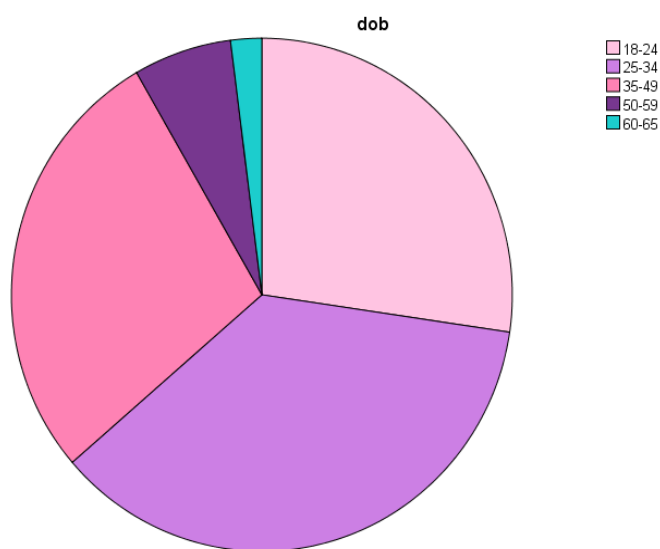
Grafički prikaz 1. *Spol*

Tablični prikaz 2. *Dobna skupina*

<i>Dob</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
18-24	82	27,3
25-34	109	36,3
35-49	84	28,0
50-59	19	6,3
60-65	6	2,0
ukupno	300	100,0

Grafički prikaz 2. Dobna skupina

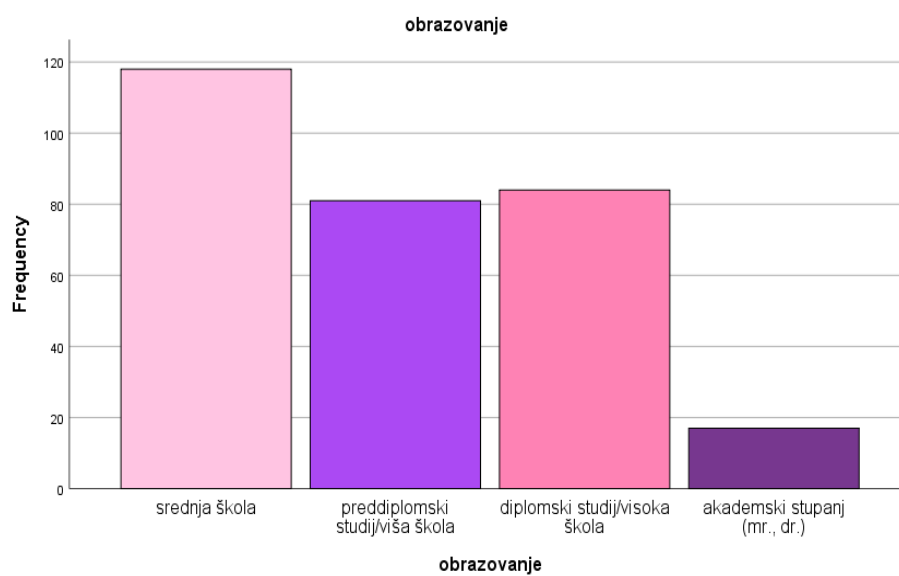

Najveći broj sudionika ima završenu srednju školu (39,3%), a zatim slijede diplomski studij/visoka škola (28,0%) i preddiplomski studij/viša škola (27,0%). Dok najmanji broj sudionika ima završen akademski stupanj obrazovanja (5,7%) (vidi tablični i grafički prikaz 3). Po pitanju mjesta prebivališta, najviše sudionika živi u gradu (86,7%), zatim na selu (10,7%), a najmanji broj ih živi na otoku (2,7%) (vidi tablični i grafički prikaz 4).

Tablični prikaz 3. Obrazovanje

Stupanj obrazovanja	<i>f</i>	%
srednja škola	118	39,3
preddiplomski studij/viša škola	81	27,0
diplomski studij/visoka škola	84	28,0
akademski stupanj (mr., dr.)	17	5,7
ukupno	300	100,0

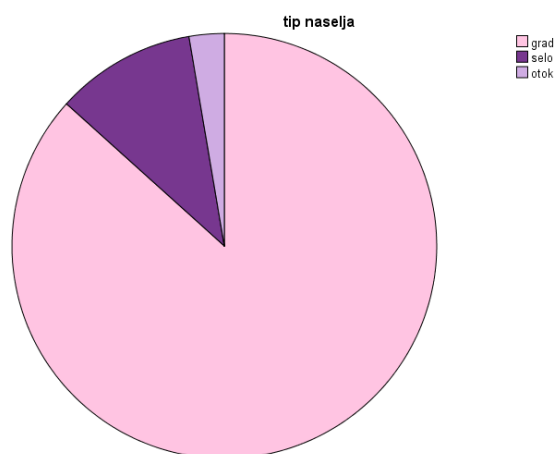
Grafički prikaz 3. *Obrazovanje*

Tablični prikaz 4. *Naselje*

<i>Tip naselja u kojem živate</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
grad	260	86,7
selo	32	10,7
otok	8	2,7
ukupno	300	100,0

Grafički prikaz 4. *Naselje*

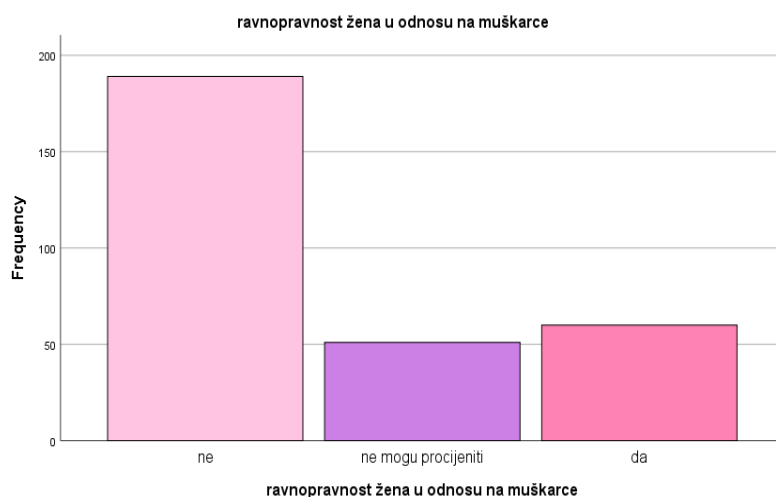
7.2. Feminizam i položaj žene u društvu

Mišljenja o feminizmu i ulozi žene u društvu su ispitivana kroz set pitanja: o ravnopravnosti žena u odnosu na muškarce, sudjelovanju u prosvjedima za prava žena, većem utjecaju žena u današnjici nego u prošlosti i informiranjem o feminističkim udrugama i događanjima. Najveći postotak sudionika (63,0%) smatra da žene nisu općenito ravnopravne u odnosu na muškarce, znatno manji broj sudionika (20,0%) smatra kako žene jesu ravnopravne muškarcima te najmanji postotak sudionika (17%) nisu mogli procijeniti (vidi tablični i grafički prikaz 5.).

Tablični prikaz 5. *Ravnopravnost žena u odnosu na muškarce*

<i>Smatrate li da su žene općenito ravnopravne u odnosu na muškarce?</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
ne	189	63,0
ne mogu procijeniti	51	17,0
da	60	20,0
ukupno	300	100,0

Grafički prikaz 5. *Ravnopravnost žena u odnosu na muškarce*

Sudionici su ispitani o njihovom sudjelovanju u prosvjedima za prava žena. Većina sudionika (90,3%) nije nikada sudjelovalo u bilo kakvim prosvjedima za prava žena, dok manji broj sudionika (9,7%) jest (vidi tablični i grafički prikaz 6.).

Tablični prikaz 6. *Sudjelovanje u prosvjedima za prava žena*

<i>Jeste li ikada sudjelovali u ikakvim prosvjedima vezanim za prava žena?</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
ne	271	90,3
da	29	9,7
ukupno	300	100,0

Grafički prikaz 6. *Sudjelovanje u prosvjedima za prava žena*

Po pitanju utjecaja žena u društvu, većina sudionika (90,3%) smatra da žene imaju veći utjecaj u društvu danas nego li u prošlosti. Najmanji broj sudionika (3,7%) smatra kako žene nemaju znatno više utjecaja danas nego li u prošlosti, a malo više sudionika (6,0%) nisu mogli pružiti procjenu (vidi tablični i grafički prikaz 7.).

Tablični prikaz 7. *Veći utjecaj žena u društvu nego li u prošlosti*

<i>Imaju li žene sada veći utjecaj u društvu nego li u prošlosti?</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
ne	11	3,7
ne mogu procijeniti	18	6,0
da	271	90,3
ukupno	300	100,0

Grafički prikaz 7. *Veći utjecaj žena u društvu nego li u prošlosti*

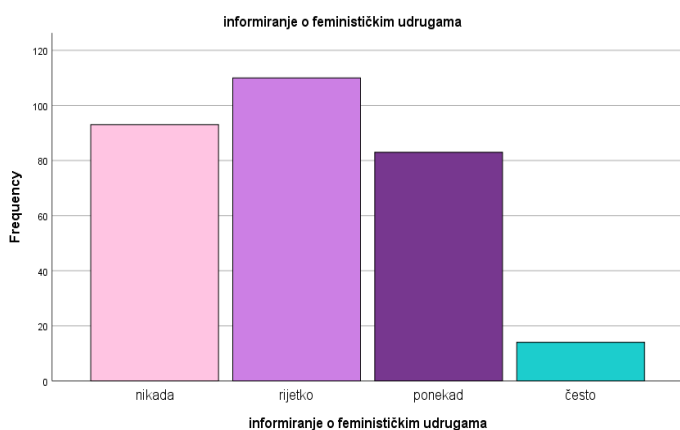

Također, sudionici su ispitani o tome koliko se često informiraju o aktivnostima feminističkih udruga te je utvrđeno kako se većina sudionika rijetko (36,7%) ili nikada (31,0%) ne informira o ovakvim događanjima (vidi tablični i grafički prikaz 8.).

Tablični prikaz 8. *Informiranje o feminističkim udrugama*

<i>Koliko često se informirate o feminističkim udrugama ili događanjima?</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
nikada	93	31,0
rijetko	110	36,7
ponekad	83	27,7
često	14	4,7
ukupno	300	100,0

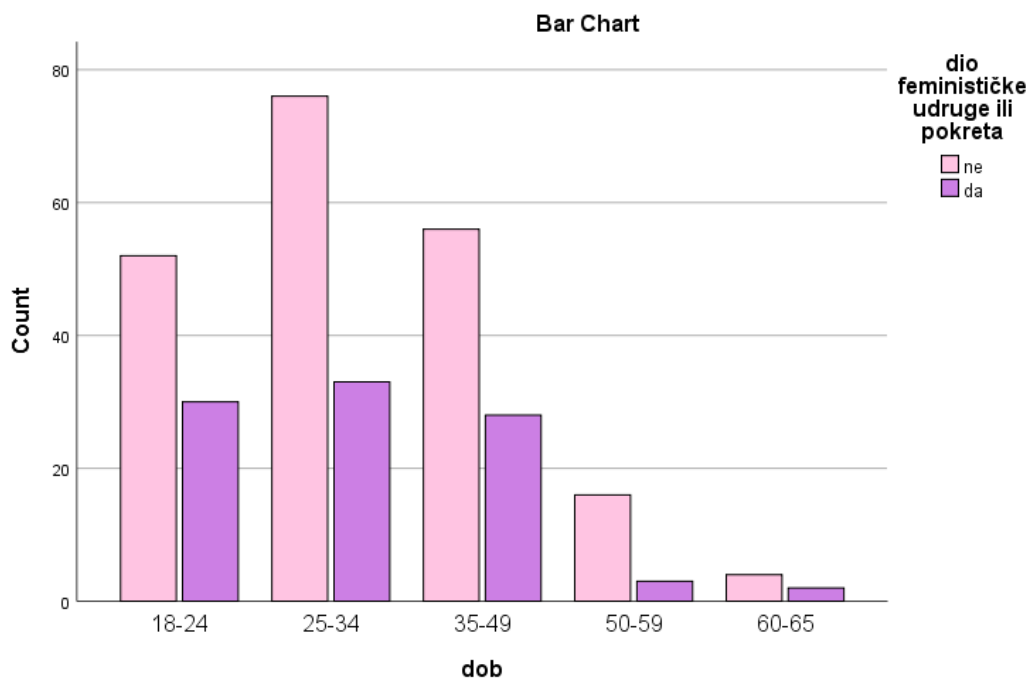
Grafički prikaz 8. *Informiranje o feminističkim udrugama*

Prvom hipotezom (**H1**) ispitan je utjecaj dobi sudionika na aktivnost i sudjelovanje u feminističkim pokretima te koliko oni razmišljaju o tome i potiču takve pokrete. Hi-kvadrat testom nije potvrđena statistički značajna razlika ($\chi^2=3.309$, $df=4$, $p=0.507$) u sudjelovanju u feminističkim pokretima ili udrugama. Sudionici mlađih dobnih skupina iskazuju sličnu količinu aktivnosti i sudjelovanja u feminističkim pokretima kao i sudionici srednjih i starijih dobnih skupina. To se iskazuje i kroz mišljenja o važnosti feminizma kao društvenog pokreta ($\chi^2=13.954$, $df=16$, $p=0.602$) gdje mladi i stariji iskazuju slične razine brige i aktivnog podržavanja promjena za ravnopravnost žena ($\chi^2=5.381$, $df=4$, $p=0.250$).

Hipoteza 1.1. Utjecaj dobi na sudjelovanje u feminističkim udrugama ili pokretima

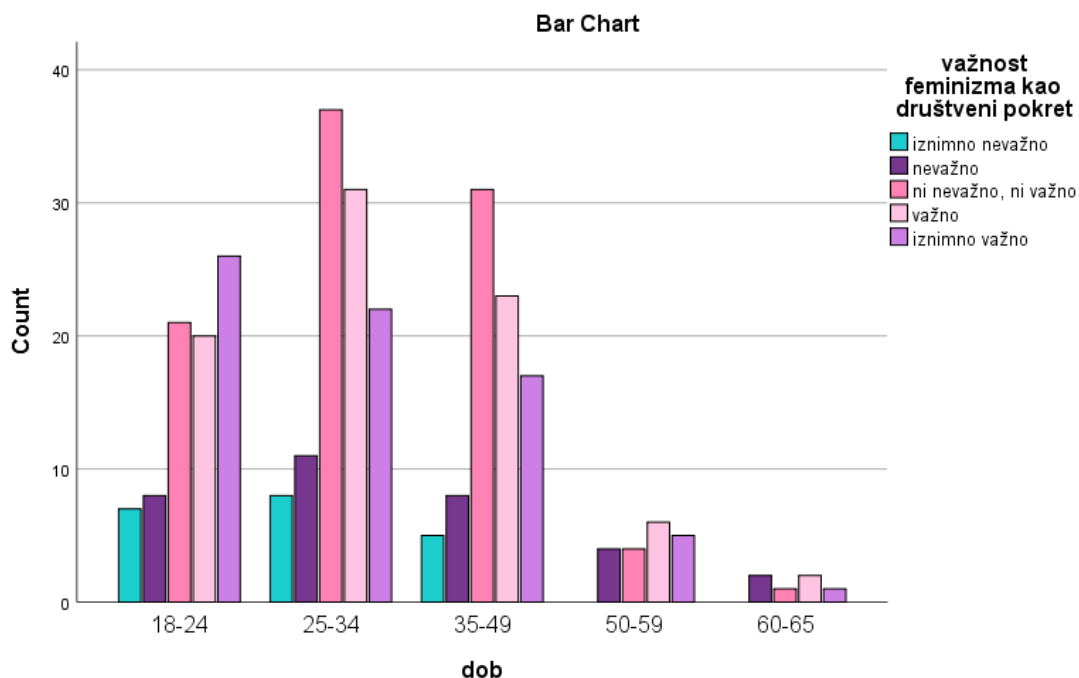
		Dio feminističke udruge ili pokreta			
		Ne	Da	Ukupno	
Dob	18-24	f	52	30	82
		%	63,4%	36,6%	100,0%
	25-34	f	76	33	109
		%	69,7%	30,3%	100,0%
	35-49	f	56	28	84
		%	66,7%	33,3%	100,0%
	50-59	f	16	3	19
		%	84,2%	15,8%	100,0%
	60-65	f	4	2	6
		%	68,0%	32,0%	100,0%
	Ukupno	f	204	96	300
		%	69.0%	31.0%	100.0%
	$\chi^2=3.309, df=4, p=0.507$				

Hipoteza 1.2. Utjecaj dobi na osobnu važnost feminizma kao društveni pokret

		Važnost feminizma kao društveni pokret						
		Iznimno nevažno	Nevažno	Ni nevažno, ni važno	Važno	Iznimno važno	Ukupno	
Dob	18-24	f	7	8	21	20	26	82
		%	8.5%	9.8%	25.6%	24.4%	31.7%	100.0%
	25-34	f	8	11	37	31	22	109
		%	7.3%	10.1%	33.9%	28.4%	20.2%	100.0%
	35-49	f	5	8	31	23	17	84
		%	6.0%	9.5%	36.9%	27.4%	20.2%	100.0%
	50-59	f	0	4	4	6	5	19
		%	0.0%	21.1%	21.1%	31.6%	26.3%	100.0%
	60-65	f	0	2	1	2	1	6
		%	0.0%	33.3%	16.7%	33.3%	16.7%	100.0%
	Ukupno	f	20	33	94	82	71	300
		%	6.7%	11.0%	31.3%	27.3%	23.7%	100.0%

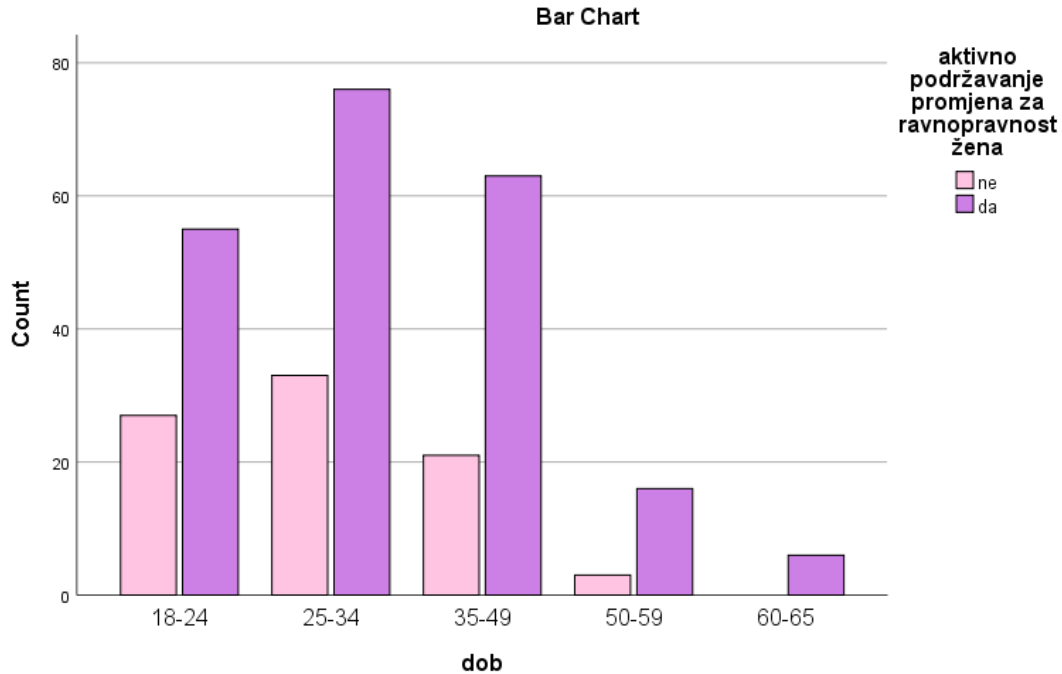
$\chi^2=13.954$, $df=16$, $p=0.602$

Hipoteza 1.3. Utjecaj dobi na aktivno podržavanje promjena za ravnopravnost žena

			Aktivno podržavanje promjena za ravnopravnost žena		
			Ne	Da	Ukupno
Dob	18-24	f	27	55	82
		%	32.9%	67.1%	100.0%
	25-34	f	33	76	109
		%	30.3%	69.7%	100.0%
	35-49	f	21	63	84
		%	25.0%	75.0%	100.0%
	50-59	f	7.0%	21.0%	28.0%
		%	3	16	19
	60-65	f	0	6	6
		%	0.0%	100.0%	100.0%
	Ukupno	f	84	216	300
		%	28.0%	72.0%	100.0%

$\chi^2=5.381, df=4, p=0.250$

7.3. Uloga žene u obitelji

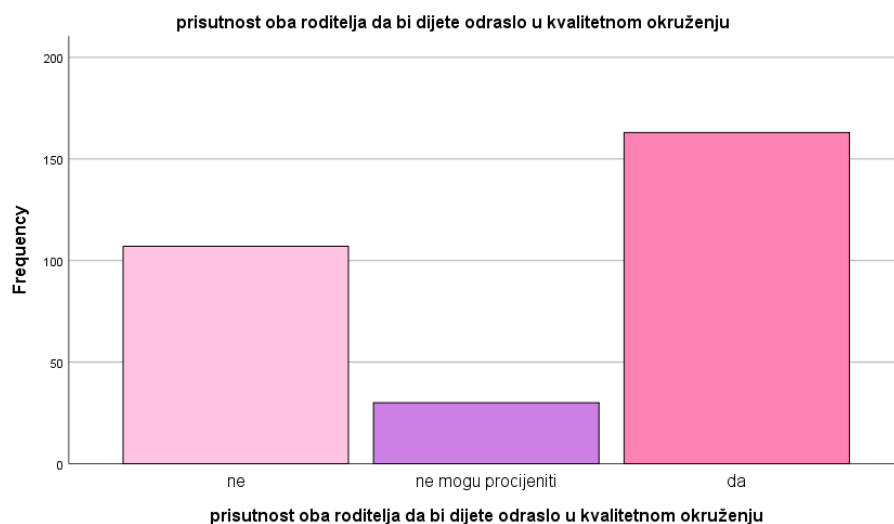
U pogledu uloge i položaja žene u obitelji, ispitali smo sudionike o okruženju koje dijete mora imati pri odrastanju te o patrijahalnim okruženjima i njihovoj prevalentnosti u današnjem društvu. Također su uspostavljene tvrdnje o ulozi zaposlene majke i njenim dužnostima prema obitelji gdje su sudionici izrazili svoja slaganja sa navedenim.

Više od polovice sudionika (54,3%) je izrazilo kako je za kvalitetno odrastanje djeteta potrebna prisutnost oba roditelja (vidi tablični i grafički prikaz 9.) te nešto više od trećine sudionika (35,7%) smatra kako nisu potrebna oba roditelja.

Tablični prikaz 9. *Prisutnost oba roditelja da bi dijete odraslo u kvalitetnom okruženju*

<i>Mora li dijete imati i majku i oca kako bi odraslo u kvalitetnom okruženju?</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
ne	107	35,7
ne mogu procijeniti	30	10,0
da	163	54,3
ukupno	300	100,0

Grafički prikaz 9. *Prisutnost oba roditelja da bi dijete odraslo u kvalitetnom okruženju*

Iako je većina sudionika (64,3%) izrazila mišljenje kako su patrijarhalna okruženja rijetka danas nego li u prošlosti, pri ispitivanju o tome da li je netko odrastao u takvome okruženju, većina (68,7%) daje potvrdan odgovor (vidi tablične i grafičke prikaze 10. i 11.).

Tablični prikaz 10. *Rijetka patrijarhalna okruženja danas*

<i>Smatrate li da su patrijarhalna okruženja rijetka danas nego li u prošlosti?</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
ne	45	15,0
ne mogu procijeniti	62	20,7
da	193	64,3
ukupno	300	100,0

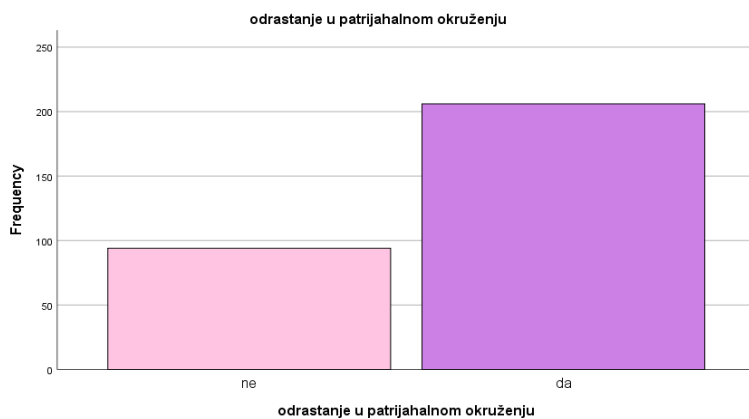
Grafički prikaz 10. *Rijetka patrijarhalna okruženja danas*

Tablični prikaz 11. *Odrastanje u patrijarhalnom okruženju*

<i>Jeste li Vi ili netko koga poznajete odrasli u patrijarhalnom okruženju?</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
ne	94	31,3
da	206	68,7
ukupno	300	100,0

Grafički prikaz 11. *Odrastanje u patrijarhalnom okruženju*

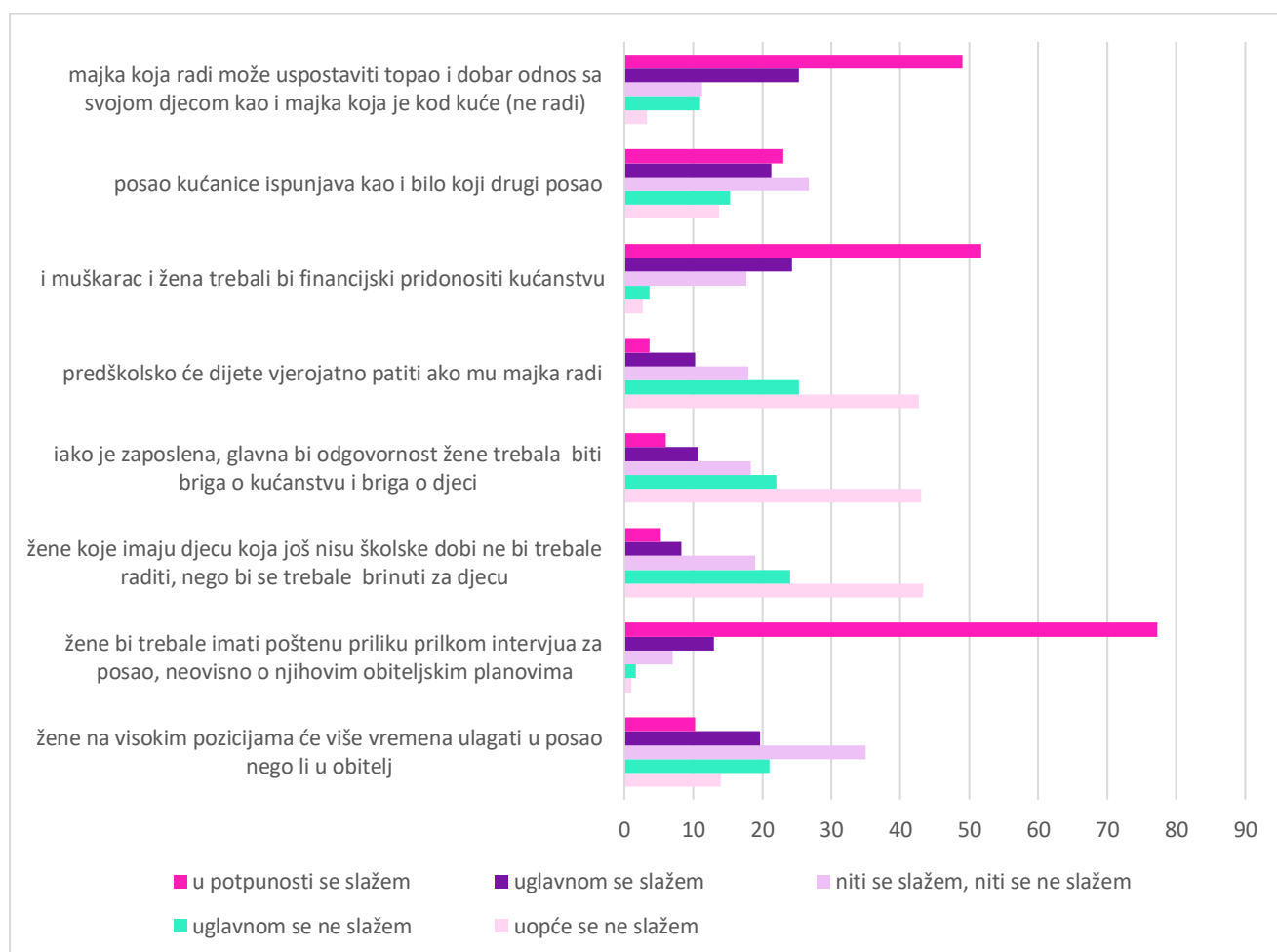

Kod ispitivanja stavova sudionika o zaposlenim majkama i njihovim dužnostima, saznali smo kako se iznimno mali broj sudionika (3,3%) uopće ne slaže s tvrdnjom da majka koja radi može uspostaviti normalan odnos sa svojom djecom kao i majka koja nije zaposlena. Oko tvrdnje da je posao kućanice ispunjavajući kao i drugi poslovi, sudionici su izrazili različita razmišljanja od kojih se popriličan broj (26,7) s time niti slaže niti ne slaže. Više od polovice sudionika (51,7%) se u potpunosti slaže da bi muškarac i žena trebali financijski pridonositi kućanstvu. Jako malo sudionika (3,7%) smatra da će predškolsko dijete patiti ako mu majka radi. Gotovo polovica sudionika (43,0%) smatra kako glavna odgovornost zaposlene žene ne bi trebala biti briga o kućanstvu i djeci te gotovo isti broj sudionika (43,3%) se uopće ne slaže sa tvrdnjom da žene koje imaju djecu predškolske dobi ne bi trebale raditi već se isključivo brinuti o djeci. Veliki broj sudionika (77,3%) smatra kako bi žene pri traženju posla trebale imati poštenu priliku za interjvu, noevismo o njihovim obiteljskim planovima. Sudionici (35,0%) nemaju konkretno mišljenje o tvrdnji da će žene na visokim pozicijama ulagativišee vremena u posao nego li u obitelj (vidi tablični i grafički pirkaz 12.).

Tablični prikaz 12. *Slaganje sudionika s tvrdnjama o zaposlenoj majci*

<i>Koliko se slažete s navedenim tvrdnjama:</i>	uopće se ne slažem		uglavnom se ne slažem		niti se slažem, niti se ne slažem		uglavnom se slažem		u potpunosti se slažem		ukupno	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
majka koja radi može uspostaviti topao i dobar odnos sa svojom djecom kao i majka koja je kod kuće (ne radi)	10	3,3	33	11,0	34	11,3	76	25,3	147	49,0	300	100,0
posao kućanice ispunjava kao i bilo koji drugi posao	41	13,7	46	15,3	80	26,7	64	21,3	69	23,0	300	100,0
i muškarac i žena trebali bi financijski pridonositi kućanstvu	8	2,7	11	3,7	53	17,7	73	24,3	155	51,7	300	100,0
predškolsko će dijete vjerojatno patiti ako mu majka radi	128	42,7	76	25,3	54	18,0	31	10,3	11	3,7	300	100,0
iako je zaposlena, glavna bi odgovornost žene trebala biti briga o kućanstvu i briga o djeci	129	43,0	66	22,0	55	18,3	32	10,7	18	6,0	300	100,0
žene koje imaju djecu koja još nisu školske dobi ne bi trebale raditi, nego bi se trebale brinuti za djecu	130	43,3	72	24,0	57	19,0	25	8,3	16	5,3	300	100,0
žene bi trebale imati poštenu priliku prilikom intervjua za posao, neovisno o njihovim obiteljskim planovima	3	1,0	5	1,7	21	7,0	39	13,0	232	77,3	300	100,0
žene na visokim pozicijama će više vremena ulagati u posao nego li u obitelj	42	14,0	63	21,0	105	35,0	59	19,7	31	10,3	300	100,0

Grafički prikaz 12. *Slaganje sudionika s tvrdnjama o zaposlenoj majci*

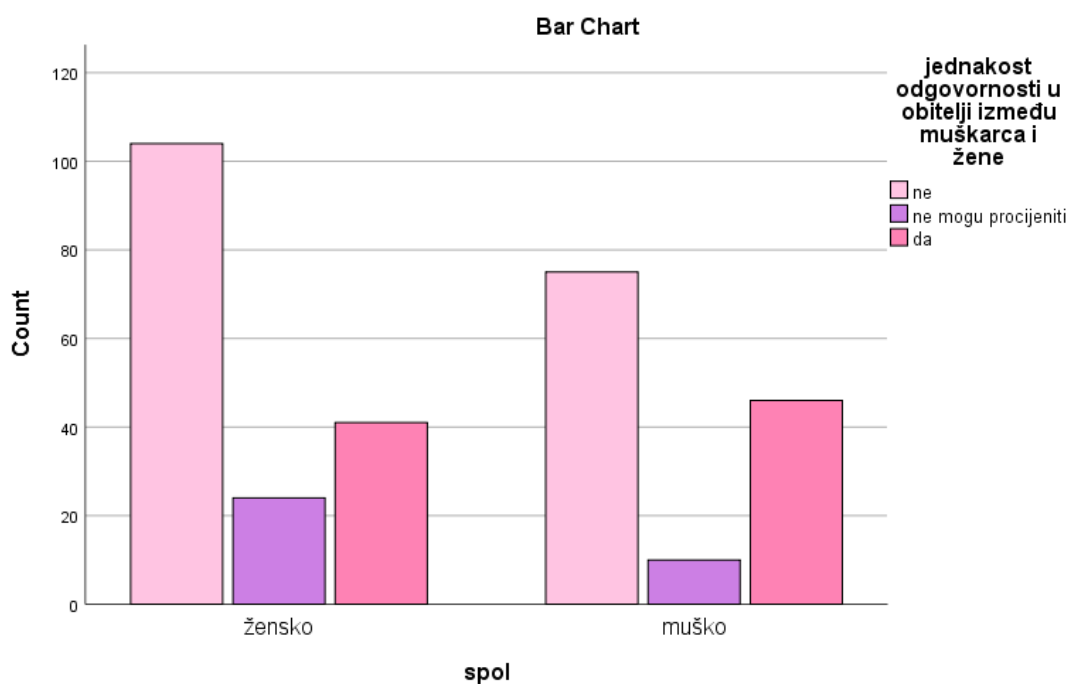

Druga hipoteza (**H2**) kojom se pretpostavilo da će spol sudionika utjecati na mišljenje o ulozi žene u kućanstvu i obitelji je djelomično potvrđena koristeći Hi-kvadrat test. Iako su rezultati veoma slični, iskazalo se da sudionici više nego sudionice smatraju da žene imaju jednaku ulogu u kućanstvu i obitelji kao i muškarci ($\chi^2=6.034$, $df=2$, $p=0.049$), ali kod pitanja bi li žena isključivo trebala biti kućanica nema statistički značajne razlike te većina sudionika i sudionica smatraju kako žene ne bi trebale biti isključivo kućanice ($\chi^2=0.543$, $df=2$, $p=0.762$).

Hipoteza 2.1. *Utjecaj spola na tvrdnju je li muškarac i žena imaju jednaku odgovornost u obitelji u današnjem društvu*

		Jednakost odgovornosti u obitelji između muškarca i žene				
		Ne	Ne mogu procijeniti	Da	Ukupno	
Spol	Žensko	f	104	24	41	169
		%	61.5%	14.2%	24.3%	100.0%
	Muško	f	75	10	46	131
		%	57.3%	7.6%	35.1%	100.0%
	Ukupno	f	179	34	87	300
		%	59.7%	11.3%	29.0%	100.0%

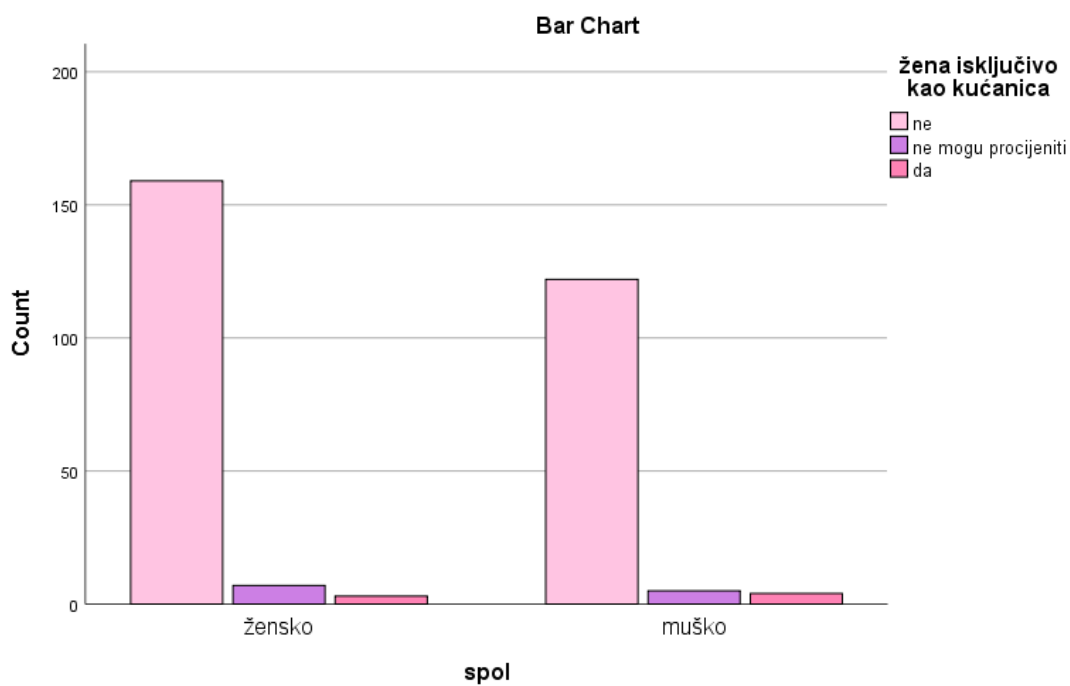
$\chi^2=6.034, df=2, p=0.049$

Hipoteza 2.2. Utjecaj spola na tvrdnju da bi žena trebala isključivo biti kućanica

		Žena isključivo kao kućanica				
		Ne	Ne mogu procijeniti	Da	Ukupno	
Spol	Žensko	f	159	7	3	169
		%	94.1%	4.1%	1.8%	100.0%
	Muško	f	122	5	4	131
		%	93.1%	3.8%	3.1%	100.0%
	Ukupno	f	281	12	7	300
		%	93.7%	4.0%	2.3%	100.0%

$\chi^2=0.543$, $df=2$, $p=0.762$

7.4. Položaj žene na tržištu rada

Sudionici su ispitani o tome jesu li ikada svjedočili nekakvom obliku diskriminacije žena na radnom mjestu te o tome bi li žene trebale više i bolje raditi od muškaraca ne bi li bile jednako uspješne. Veliki postotak sudionika (78,7%) se izjasnio kako su svjedočili nekakvom obliku diskriminacije nad ženama na radnom mjestu (vidi tablični i grafički prikaz 13.).

Tablični prikaz 13. *Svjedočenje diskriminaciji žene na radnom mjestu*

<i>Jeste li svjedočili ili čuli za neki oblik diskriminacije žena na radnom mjestu?</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
ne	43	14,3
ne mogu procijeniti	21	7,0
da	236	78,7
ukupno	300	100,0

Grafički prikaz 13. *Svjedočenje diskriminaciji žene na radnom mjestu*

Također, više od polovice sudionika (59,7%) smatra kako žene ne bi trebale raditi više i bolje, dok manji postotak sudionika (32,7%) smatra kako bi žene trebale raditi više i bolje (vidi tablični i grafički prikaz 14.).

Tablični prikaz 14. *Veći rad žena ne bi li bile jednako uspješne kao muškarci*

<i>Trebaju li žene raditi više i bolje od muškaraca ne bi li bile jednako uspješne?</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
ne	179	59,7
ne mogu procijeniti	23	7,7
da	98	32,7
ukupno	300	100,0

Grafički prikaz 14. *Veći rad žena ne bi li bile jednako uspješne kao muškarci*

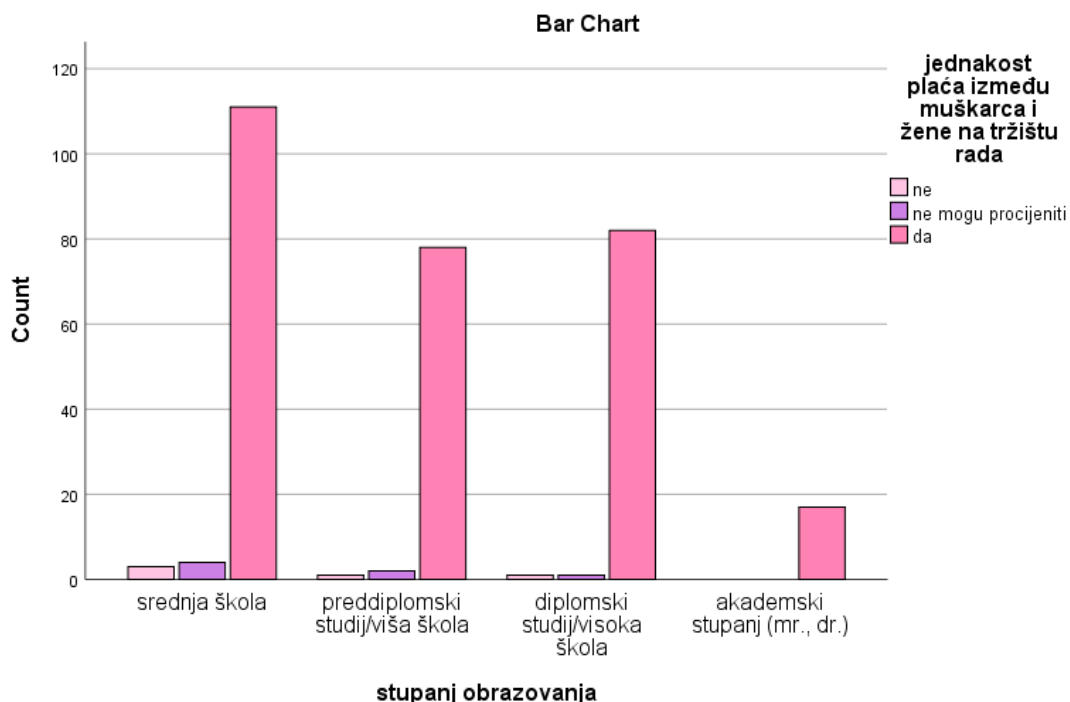

Treća hipoteza (**H3**) testirana Hi-kvadrat testom kojom se pretpostavilo da će sudionici s većim stupnjem obrazovanja smatrati da žene nisu ravnopravne muškarcima na tržištu rada, nije potvrđena. Na svakom stupnju obrazovanja, većina sudionika se izjasnila kako žene na tržištu rada nisu jednako plaćene ni cijenjene kao i muškarci ($\chi^2=2.567$, $df=6$, $p=0.861$) te se većina sudionika složila kako muškarci ipak jesu bolje plaćeni za isti posao nego li žene ($\chi^2=10.611$, $df=6$, $p=0.101$).

Hipoteza 3.1. Utjecaj stupnja obrazovanja na pitanje bi li žene trebale biti jednako plaćene na tržištu rada kao i muškarci

		Jednakost plaća između muškarca i žene na tržištu rada				
		Ne	Ne mogu procijeniti	Da	Ukupno	
Stupanj obrazovanja	Srednja škola	f	3	4	111	118
		%	2.5%	3.4%	94.1%	100.0%
	Preddiplomski studij/viša škola	f	1	2	78	81
		%	1.2%	2.5%	96.3%	100.0%
	Diplomski studij/visoka škola	f	1	1	82	84
		%	1.2%	1.2%	97.6%	100.0%
	Akademiški stupanj	f	0	0	17	17
		%	0.0%	0.0%	100.0%	100.0%
	Ukupno	f	5	7	288	300
		%	1.7%	2.3%	96.0%	100.0%

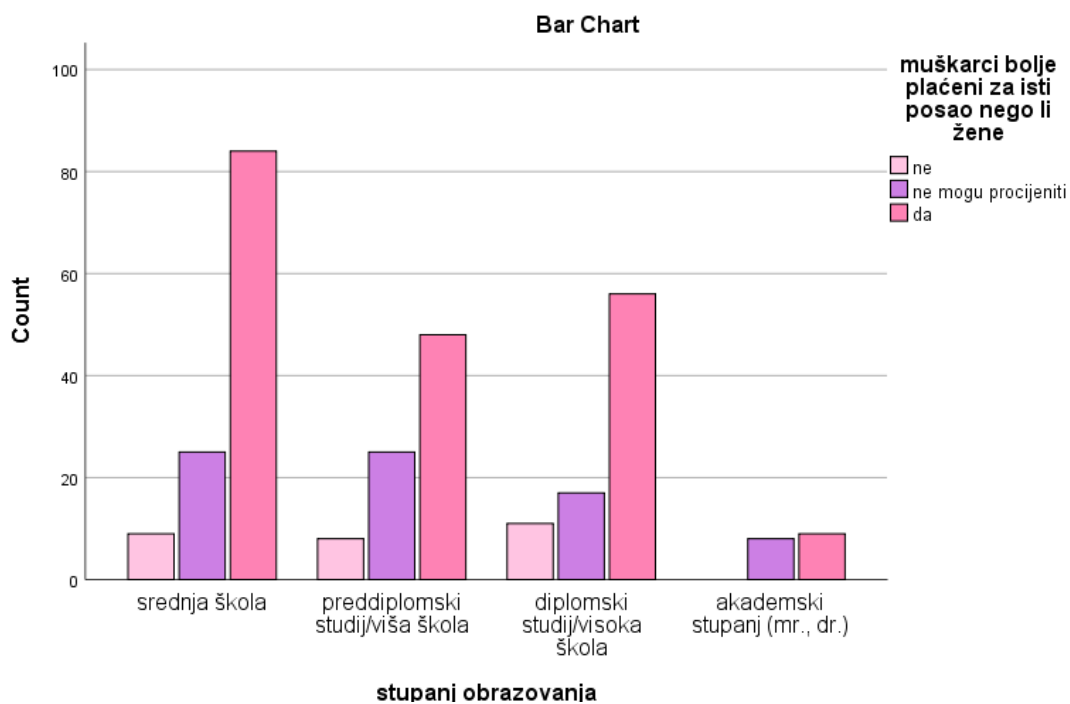
$\chi^2=2.567$, $df=6$, $p=0.861$

Hipoteza 3.2. Utjecaj stupnja obrazovanja na pitanje jesu li u današnjici muškarci bolje plaćeni za isti posao nego li žene

		Muškarci bolje plaćeni za isti posao nego li žene				
		Ne	Ne mogu procijeniti	Da	Ukupno	
Stupanj obrazovanja	Srednja škola	f	9	25	84	118
		%	7.6%	21.2%	71.2%	100.0%
	Preddiplomski studij/viša škola	f	8	25	48	81
		%	9.9%	30.9%	59.3%	100.0%
	Diplomski studij/visoka škola	f	11	17	56	84
		%	13.1%	20.2%	66.7%	100.0%
	Akademski stupanj	f	0	8	9	17
		%	0.0%	47.1%	52.9%	100.0%
	Ukupno	f	28	75	197	300
		%	9.3%	25.0%	65.7%	100.0%

$\chi^2=10.611$, $df=6$, $p=0.101$

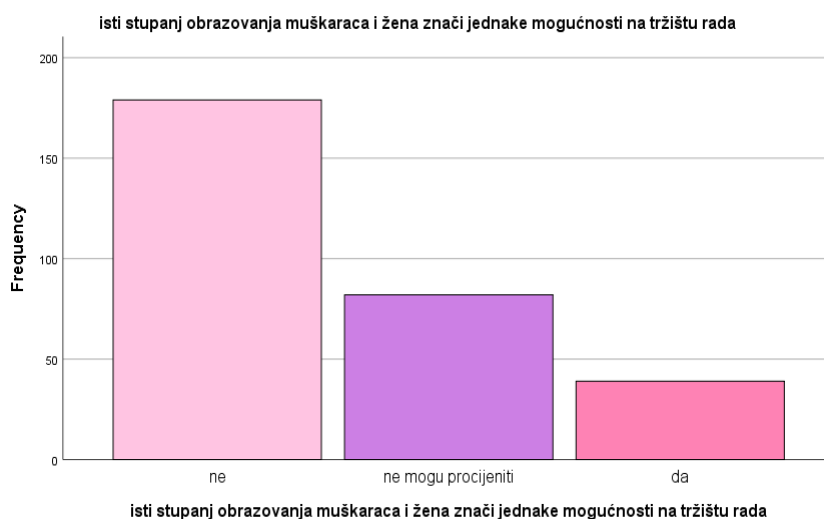
7.5. Obrazovanje žena

Postavljeni su upiti o obrazovanju žena, specifično na temu je li jednaki stupanj obrazovanja daje iste mogućnosti ženama kao i muškarcima na tržištu rada, imaju li žene jednaka prava na obrazovanje kao i muškarci te je li društvo samo po sebi napreduje obrazovanjem žena. Na pitanje imaju li muškarci i žene istog stupnja obrazovanja jednake mogućnosti na tržištu rada, većina sudionika (59,7%) se izjasnila da nemaju, dok se iznimno malo sudionika (13,0%) izrazilo da imaju (vidi tablični i grafički prikaz 15.).

Tablični prikaz 15. *Isti stupanj obrazovanja muškaraca i žena znači jednake mogućnosti na tržištu rada*

<i>Imaju li muškarci i žene istog stupnja obrazovanja jednake mogućnosti na tržištu rada?</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
ne	179	59,7
ne mogu procijeniti	82	27,3
da	39	13,0
ukupno	300	100,0

Grafički prikaz 15. *Isti stupanj obrazovanja muškaraca i žena znači jednake mogućnosti na tržištu rada*

Iako su rezultati relativno ravnomjerni, više se sudionika (43,7%) izjasnilo kako smatraju da žene nemaju jednaka prava u svijetu na obrazovanje kao i muškarci, dok je manji broj onih (30,7%) koji smatraju da ipak imaju (vidi tablični i grafički prikaz 16.).

Tablični prikaz 16. *Jednaka prava u svijetu na obrazovanje imaju žene i muškarci*

<i>Imaju li žene u svijetu jednaka prava na obrazovanje kao i muškarci?</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
ne	131	43,7
ne mogu procijeniti	77	25,7
da	92	30,7
ukupno	300	100,0

Grafički prikaz 16. *Jednaka prava u svijetu na obrazovanje imaju žene i muškarci*

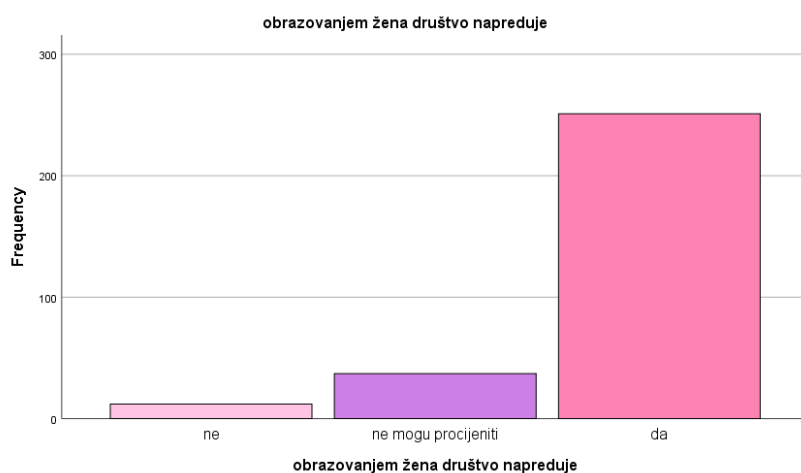

Veliki broj sudionika (83,7%) drži da društvo samo po sebi napreduje obrazovanjem žena, dok iznimno malo sudionika (4,0%) smatra suprotno (vidi tablični i grafički prikaz 17.).

Tablični prikaz 17. *Obrazovanjem žena društvo napreduje*

<i>Da li obrazovanjem žena društvo samo po sebi napreduje bolje?</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
ne	12	4,0
ne mogu procijeniti	37	12,3
da	251	83,7
ukupno	300	100,0

Grafički prikaz 17. *Obrazovanjem žena društvo napreduje*

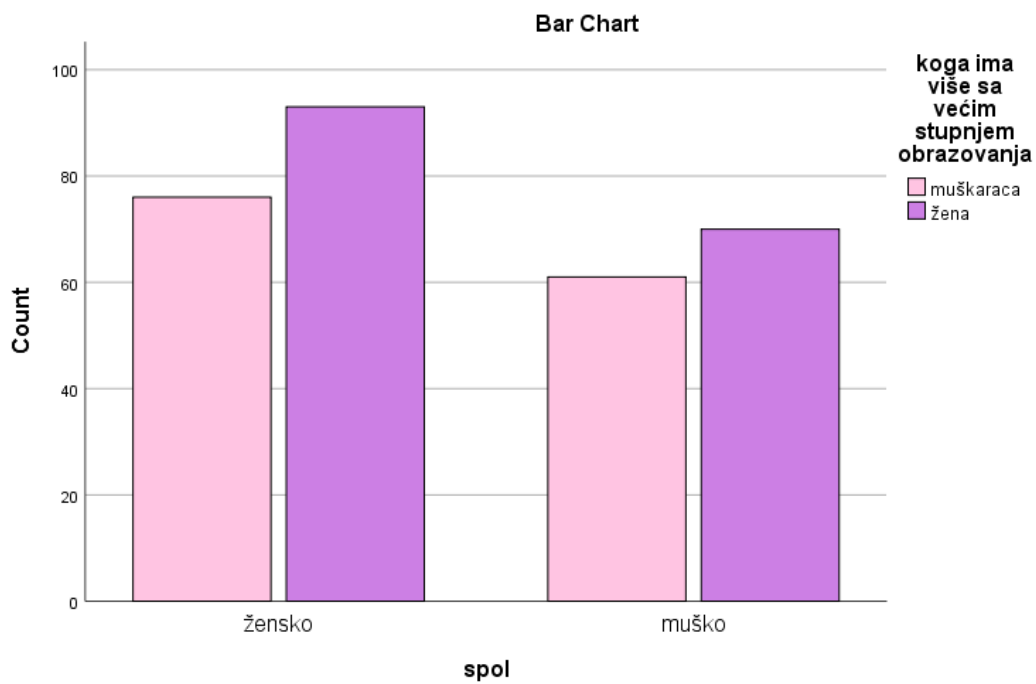

Posljednja hipoteza (**H4**) testirana Hi-kvadrat testom kojom se pretpostavilo da sudionici smatraju da ima više žena sa visokim stupnjem obrazovanja nego li muškaraca nije potvrđena u svojoj stavci ($\chi^2=0.076$, $df=1$, $p=0.783$) te podjednaka količina sudionika (53,4%) i sudionica (55,0%) smatra da ima više žena nego muškaraca s većim stupnjem obrazovanja.

Hipoteza 4.1. Utjecaj spola na stav o broju žena s visokim obrazovanjem naspram broju muškaraca s istim

			Koga ima više s većim stupnjem obrazovanja		
			Muškaraca	Žena	Ukupno
Spol	Žensko	f	76	93	169
		%	45.0%	55.0%	100.0%
	Muško	f	61	70	131
		%	46.6%	53.4%	100.0%
	Ukupno	f	137	163	300
		%	45.7%	54.3%	100.0%

$\chi^2=0.076$, $df=1$, $p=0.783$

8. ZAKLJUČAK

Današnje vrijeme je vrijeme promjena i napretka. Tehnologija se eksponencijalno razvija, sve više toga se otkriva i zapisuje kao novo znanje. Naime, socijalni napredak donekle zaostaje u usporedbi s drugim napretcima čovječanstva. Žene su oduvijek bile postavljene ispod muškaraca, a danas se to mijenja. Žene se svakodnevno prepiru i bore kako bi došle do prava koja zaslužuju. Današnji svijet se mijenja na bolje s promjenama mišljenja i perspektiva. Dovođenjem žena na mjesta koja one zaslužuju, svijet postaje uredniji i ravnopravniji.

U ovome radu je sudjelovalo 300 sudionika i sudionica dobnih skupina od 18 do 65 godina starosti. Glavni cilj ovog istraživanja bio je ispitati mišljenja i stavove stanovnika grada Splita i okolice o položaju žene u suvremenom društvu. Pokazalo se, iako su feministički pokreti i udruge popularizirane od strane mladih, sudjelovanje u njima je zajedničko neovisno o dobnoj skupini. Dokazano je da nije bitno koliko netko ima godina, bitno je da oni žele uvesti bolje promjene u svijetu. Pokazano je da osobe danas nemaju više pogled na žene kao obične kućanice, već se na žene počelo gledati kao bitan dio društva, na razini sa muškarcima, iako je to još sporno gledajući na cjelokupnu situaciju u svijetu. Muškarce se više ne smatra kao osobe koje zarađuju za kućanstvo, već se očekuje od muškaraca i žena da podjednako vode brigu i odgovornost za kućanstvo i obitelj. Žene su se iskazale kako su sposobnije i za druge struke nego li samo za kućanstvo. Iako je danas ta činjenica još uvijek uvelike zanemarena, žene su iznimno sposobne, a u nekim slučajevima i sposobnije od muškaraca za obavljati određene poslove. Time nije u redu da se za muškarce postavljaju slabiji kriteriji za neke poslove, dok su ženama postavljeni viši kriteriji i time slabije prilike za bolje poslove. Naročito se sposobnost žena u današnjici iskazuje kroz broj žena koje postižu visoke stupnje obrazovanja. Naime, ispada kako žene nemaju ni drugoga izbora nego li pohađati i postizati visoke stupnje obrazovanja ne bi li imale prilike za bolje poslove i bolje uvjete na tržištu rada.

Konačno, rezultati ovog istraživanja pokazuju da, iako situacija nije idealna, stanje ravnopravnosti žena u suvremenom društvu napreduje. Svakim danom žene se bore i zauzimaju svoje mjesto u svijetu. Stari ideali gdje je žena podložna muškarcu moraju se zanemariti i zaboraviti kako bi kao društvo mogli zajedno funkcionirati.

9. LITERATURA

1. Burušić Barčan, I. (2021). Žene u poslovnom svijetu. *Zbornik radova Međimurskog veleučilišta u Čakovcu*, 12(1): 35-39. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/262655>
2. Čipin, I. (2011). Obrazovanje i fertilitet zaposlenih žena u Hrvatskoj. *Društvena istraživanja*, 20(1): 25-46. Dostupno na: <https://doi.org/10.5559/di.20.1.02>
3. Damjanić, Z. (2014). Komunikacijsko usklađivanje poslovnog i obiteljskog života; utjecaj na majčinstvo. *Media, culture and public relations*, 5(1): 30-46. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/122439>
4. Galić, B. (2012). Promjena seksističkog diskursa u Hrvatskoj? *Socijalna ekologija*, 21(2): 155-178. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/84011>
5. Galić, B., Relja, R., Despotović, M. (2009). Položaj žena na tržištu rada grada Splita. *Sociologija i prostor*, 47(3) (185): 217-239. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/48982>
6. Galić, B. (2011). Žene i rad u suvremenom društvu – značaj “orodnjenog” rada. *Sociologija i prostor*, 49(1) (189): 25-48. Dostupno na: <https://doi.org/10.5673/sip.49.1.2>
7. Jelušić, J., Maslić Seršić, D. (2005). Obiteljske i radne okolnosti kao predikatori ravnoteže obiteljskog i poslovnog života zaposlenih majki. *Suvremena psihologija*, 8(1): 1-34. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/3254>
8. Lacković-Grgin, K., Nekić, M., Penezić, Z. (2009). Usamljenost žena odrasle dobi: Uloga percipirane kvalitete bračnog odnosa i samostišavanja. *Suvremena psihologija*, 12(1): 7-21. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/82654>
9. Lukaš, M., Puhanić, L.(2020). Suvremene uloge žene u obitelji iz perspektive studenata istočne Hrvatske. *Nova prisutnost*, 18(2): 295-310. Dostupno na: <https://doi.org/10.31192/np.18.2.5>
10. Mihaljević, D. (2016). Feminizam – što je ostvario? *Mostariensia: časopis za društvene i humanističke znanosti*, 20(1-2): 149-169. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/170904>
11. Mišić, A. (2005). Feminizam ili poslanje žene?. *Nova prisutnost*, 3(1): 55-63. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/83608>

12. Pavlek, M., Klopotan, I., Latin M. (2015). Položaj žena menadžera. *Tehnički glasnik*, 9(2): 227-229. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/140776>
13. Volarević, M. (2013). Društveno-etički značaj »genija žene« i njegove temeljne karakteristike. *Bogoslovska smotra*, 83(1): 75-89. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/99338>
14. Wollstonecraft, M. (1999). *Obrana ženskih prava*. Zagreb : Ženska infoteka.

10.METODOLOŠKA ARHIVA

10.1. Upitnik korišten u istraživanju

Poštovani/ne,

molimo Vas da ispunjavanjem ovog upitnika pridonese sociološkom istraživanju stavova o položaju žena u suvremenom društvu. Vaše sudjelovanje je u potpunosti anonimno stoga Vas molimo za iskrenost pri odgovaranju na pitanja.

Unaprijed se zahvaljujemo na sudjelovanju!

1. Spol:
 - 1) žensko
 - 2) muško
2. Dobna skupina:
 - 1) 18-24
 - 2) 25-34
 - 3) 35-49
 - 4) 50-59
 - 5) 60-65
3. Stupanj obrazovanja:
 - 1) nepotpuna osnovna škola
 - 2) osnovna škola
 - 3) srednja škola
 - 4) preddiplomski studij/viša škola
 - 5) diplomski studij/visoka škola
 - 6) akademski stupanj (mr.,dr.)
4. Tip naselja u kojem živite:
 - 1) grad
 - 2) selo
 - 3) otok
5. Smatrate li da su žene općenito ravnopravne u odnosu na muškarce?
 - 1) ne
 - 2) ne mogu procijeniti
 - 3) da
6. Jeste li ikada sudjelovali u ikakvim prosvjedima vezanim za prava žena?
 - 1) ne
 - 2) da
7. Imaju li žene sada veći utjecaj u društvu nego li u prošlosti?
 - 1) ne
 - 2) ne mogu procijeniti
 - 3) da
8. Poznajete li nekoga tko je dio neke feminističke udruge ili pokreta?
 - 1) ne
 - 2) da
9. Koliko važnim smatrate feminizam kao društvenim pokretom?
 - 1) iznimno nevažno
 - 2) nevažno
 - 3) ni nevažno, ni važno
 - 4) važno
 - 5) iznimno važno
10. Podržavate li aktivno promjene za ravnopravnost žena u društvu?
 - 1) ne
 - 2) da

11. Koliko često se informirate o feminističkim udrugama ili događanjima?
1) nikada
2) rijetko
3) ponekad
4) često
12. Imaju li u današnjem društvu muškarci i žene jednake odgovornosti prema obitelji?
1) ne
2) ne mogu procijeniti
3) da
13. Mora li dijete imati i majku i oca kako bi odraslo u kvalitetnom okruženju?
1) ne
2) ne mogu procijeniti
3) da
14. Bi li se žena trebala isključivo brinuti o muškarcu, kućanstvu i obitelji?
1) ne
2) ne mogu procijeniti
3) da
15. Smatrate li da su patrijahalna okruženja rjeđa danas nego li u prošlosti?
1) ne
2) ne mogu procijeniti
3) da
16. Jeste li Vi ili netko koga poznajete odrasli u patrijahalnom okruženju?
1) ne
2) da
17. Smatrate li da bi i žene i muškarci trebali biti jednako plaćeni na tržištu rada?
1) ne
2) ne mogu procijeniti
3) da
18. Jeste li svjedočili ili čuli za neki oblik diskriminacije žena na radnom mjestu?
1) ne
2) ne mogu procijeniti
3) da
19. Trebaju li žene raditi više i bolje od muškaraca ne bi li bile jednako uspješne?
1) ne
2) ne mogu procijeniti
3) da
20. Jesu li muškarci bolje plaćeni za isti posao negoli žene?
1) ne
2) ne mogu procijeniti
3) da

21. Koliko se slažete s navedenim tvrdnjama:	uopće se ne slažem	uglavnom se ne slažem	nit se slažem nit se ne slažem	uglavnom se slažem	u potpunosti se slažem
1. Majka koja radi može uspostaviti topao i dobar odnos sa svojom djecom kao i majka koja je kod kuće (ne radi)					
2. Posao kućanice ispunjava kao i bilo koji drugi posao					
3. I muškarac i žena trebali bi financijski pridonositi kućanstvu					
4. Predškolsko će dijete vjerojatno patiti ako mu majka radi					
5. Iako je zaposlena, glavna bi odgovornost žene trebala biti briga o kućanstvu i briga o djeci					
6. Žene koje imaju djecu koja još nisu školske dobi ne bi trebale raditi, nego bi se trebale brinuti za djecu					
7. Žene bi trebale imati poštenu priliku prilikom intervjua za posao, neovisno o njihovim obiteljskim planovima					
8. Žene na visokim pozicijama će više vremena ulagati u posao nego li u obitelj					

22. Imaju li muškarci i žene istog stupnja obrazovanja jednake mogućnosti na tržištu rada?

- 1) ne
- 2) ne mogu procijeniti
- 3) da

23. Imaju li žene u svijetu jednaka prava na obrazovanje kao i muškarci?

- 1) ne
- 2) ne mogu procijeniti
- 3) da

24. Da li obrazovanjem žena društvo samo po sebi napreduje bolje?

- 1) ne
- 2) ne mogu procijeniti
- 3) da

25. Između muškaraca i žena, koga ima više sa većim stupnjem obrazovanja?

- 1) muškaraca
- 2) žena

10.2. Protokol korišten u istraživanju

PROTOKOL korišten u istraživanju: *Položaj žena u suvremenom društvu: sociološko istraživanje stanovnika grada Splita (2022)*

↓ PITANJE

SUDIONICI →

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
1.																				
2.																				
3.																				
4.																				
5.																				
6.																				
7.																				
8.																				
9.																				
10.																				
11.																				
12.																				
13.																				
14.																				
15.																				
16.																				
17.																				
18.																				
19.																				
20.																				
21.1.																				
21.2.																				
21.3.																				
21.4.																				
21.5.																				
21.6.																				
21.7.																				
21.8.																				
22.																				
23.																				
24.																				
25.																				

SAŽETAK

Položaj žena u suvremenom društvu je uvijek bio na nižoj razini od položaja muškaraca. Modernije doba i povezivanje svijeta dovelo je do velikih pokreta i promjena u svijetu po pitanju prava i slobode žena. Danas više nego ikad, žene se bore za svoje mjesto u svijetu. Provedenim istraživanjem željelo se istražiti, na uzorku stanovnika grada Splita i okolice od 18 do 65 godina starosti, njihove stavove o položaju žena u suvremenom društvu. Najvišu participaciju su iskazali mladi i sudionici srednjih godina, ali je mladih ipak sveukupno bilo najviše (dobne skupine od 18 do 45 i 25 do 34). Pokazalo se kako se osobe raznih dobnih skupina više zalažu i podupiru prava žena u suvremenom društvu nego li u prošlosti te je primjećeno kako je sveopći stav o ravnopravnosti žena puno bolji. Žene na tržištu rada se znatno više cijene nego li u prošlosti te ih se smatra kao kvalitetnom radnom snagom. Bitna činjenica je da se u današnjici na žene više ne gleda kao isključivo kućanice, već kao osobe sposobne pridonositi društvu u cijelosti.

Ključni pojmovi: *položaj žene, ravnopravnost, suvremeno društvo, sociološko istraživanje*

SUMMARY

The standing of women in modern society has always been at a lower level than the standing of men. The modern age and the connection of the world has led to great movements and changes in the world regarding the rights and freedoms of women. Today more than ever, women are fighting for their place in the world. With the conducted research, we want to investigate, on the sample of the inhabitants of the city of Split and its surroundings from 18 to 65 years of age, their opinions about the position of women in modern society. The highest participation was shown by young and middle-aged participants, but there were still more young people overall (age groups from 18 to 45 and 25 to 34). It has been shown that people of various age groups stand up for and support women's rights far more in modern society than in the past, and it was noticed that the general attitude towards women's equality is much better. Women on the labor market are much more valued than in the past and are considered a quality workforce. The important fact is that nowadays women are no longer seen as exclusively housewives, but as people capable of contributing to society as a whole.

Key words: *position of women, equality, contemporary society, sociological research*

BILJEŠKA O AUTORICI

PETRA AKRAP rođena je u Splitu 05.01.1999. godine. Pohađala je “Srednju Tehničku Prometnu školu” u Splitu. Redovni preddiplomski studij sociologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Splitu upisuje 2019. godine gdje trenutno završava treću godinu studija. Tijekom studiranja razvija sociološki interes kroz volontiranje u „Ligi za prevenciju ovisnosti“, te odrađuje stručnu praksu u istoj.

E-mail: pakrap@ffst.hr